AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. S. Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

De Crisis en de Godsdienst.

De beginselen regeren de wereld.

Aan dat woord denken we geregeld, wanneer we week in week uit lezen van het betrekkelijk stille maar geweldige verzet van de kerken in het tegenwoordige Duitse rijk.

Het is nog niet zo lang geleden dat in dit Duitse rijk de jaarlijkse stembuscijfers millioenen opleverden voor de Sociaal democraten, welke dan ook de grootste partij was en jarenlang aan de regering.

Toch was ze in enkele dagen bij de eerste en beste storm van de Duitse bodem weggevaagd en wel zo afdoende, dat er nog steeds niets van te ontdekken valt. Wanneer we daar nu eens tegenover stellen, het verzet der kerken, die in Duitsland veel minder aanhang telden dan de sociaal-democraten, dan valt het verschil wel heel duidelijk op. Trouwens nemen we maar de communisten. Deze roeren zich nog altijd, geven de Nazi's handen vol werk door hun moedige beginsel trouwheid. Al had de helft van de Duitse sociaal democratie, maar de helft van de moed en liefde voor de socialistische overtuiging getoond, als de kerkelijke partijen of de communisten, de nazi's zouden waarschijnlijk al lang het onderspit gedolven hebben.

Maar zoals Dr. Muckermann het onlangs zeide, zo is het: „de kracht van de nationaal socialisten, dat is de lafheid en de beginselloosheid geweest van die millioenen legers van z.g. sociaal democraten.

Het is de oude les der historie:

Alleen dàt heeft waarde, wat gefundeerd is op de diepste beginselen en die beginselen moeten zó sterk in ons leven, dat wij ondanks vele teleurstellingen en ontmoediging ons vertrouwen in blijven bewaren en zij ons steeds het gevoel blijven geven, dat wij met kracht en volharding, dank zij deze beginselen tenslotte alle moeilijkheden te boven zullen komen. Alleen een geestelijke beweging, die op een dergelijk fundament gebouwd is, bezit in deze tijd waarde. Maar daarnaast is ook nodig, dat zij wier levensbeschouwing gebaseerd is op deze beginselen, niet als een type van een bougeois-satisfait meezeulen op de deiningen van deze tijd, maar als actieve werkers en strijders naar vermogen meehelpen om deze beginselen thans vooral te doen heersen in de wereld.

Het is voor ons, maar ook voor hen die buiten de Kath. Kerk staan thans vooral zulk een bemoedigend verschijnsel, dat alleen de Kerk van Christus bestand blijkt te zijn, tegen de knagende tand van deze crisis, die bijna alles ontwortelt, wat overeind staat. En ondanks alle vervolging staat de Kath. Kerk overal nog vast op de rots van Petrus. Dat betekent niet, dat er binnen de Kerk geen ernstige vraagstukken rijzen, het betekent slechts, dat de grondvesten der Kerk, ook in deze alles vernietigende crisis, niet verzwakt zijn, zoals men het van de grondvesten van Europa en van de hele wereld wèl erkennen moet.

Het is dan ook geen wonder, dat millioenen van mensen, die buiten de Kath. Kerk staan, **op de redding der wereld door het Katholicisme hopen. Velen mogen dan die kerk vervolgen, zoals nu in Duitsland weer met een ongekende haat geschiedt, toch wensen zij in stilte, dat zij mag blijven bestaan, opdat er nog een hechte muur op aarde overblijft, waarachter men kan vluchten.**

Geen lichaam, geen organisatie, zo zeide Laval, na zijn bezoek aan het Vaticaan in een interview, leeft nog zo onverzwakt als de Kath. Kerk. Maar dat betekent toch ook, dat de Kerk in deze dagen een buitengewone verantwoordelijkheid draagt, nl. de verantwoordelijkheid voor de gehele wereld. Gelukt het haar in de grote crisis van deze tijd het beslissende woord te spreken en krachtdadige hulp te brengen, dan zal de dankbare aarde haar toejuichen. Vandaar is het van zo grote betekenis, dat de uitweg in deze economische wereldwanorde door den Paus in Q. A. zo meesterlijk aangegeven, meer en meer als de enige uitweg wordt erkend. De hulde door den Amerikaansen president Roosevelt aan den Paus daarvoor gebracht, bewijst de erkenning door de wereld van het werk van Rome.

Laten de katholieken intussen goed beseffen, dat de verantwoording van de Kath. Kerk is, de verantwoording van elke katholiek afzonderlijk. Elke katholiek afzonderlijk moet een goed en trouw dienaar zijn van de Kerk, hij moet zijn een goed front-soldaat.

En dat betekent meer dan trouw onze plichten vervullen, naar de kerk gaan, geregeld biechten en de HH. Sacramenten ontvangen. Dat alles is noodzakelijk, **maar het is niet voldoende. We vervullen** onze taak als katholiek niet voldoende, wanneer we Zondags in de kerk komen, en naar een mooie predikatie, en niet te kort schieten in het vervullen van onze paasplicht.

We moeten meer en verder zien, dan het kerkelijk godsdienstig leven, al is dit dan ook het mooiste en meest wonderbare wat de aarde kent.

Echt godsdienstig, echt katholiek zijn, dat betekent eigenlijk nabij God zijn. Daarom moeten we de wereld beschouwen, zoals God haar ziet. God is nu zó, zegt pater Muckermann, dat Hij de zon laat opgaan zowel over goeden als kwaden. God ziet niet uitsluitend de Kerk, Zijn kostbaarste schepping, maar Hij ziet ook naar de mensen die buiten de Kerk leven, Hij haat de zonde, maar Hij heeft de zondaar lief, zoals Hij houdt van de vogels, de bloemen, de armen, de kinderen.

Godsdienstig zijn, dat betekent zo dicht mogelijk bij Christus te zijn, maar Christus is de Verlosser der wereld. Daarom als wij echte christenen zijn, dan moeten wij met Christus het hele leed der wereld meevoelen, dan moeten we niet tevreden zijn, als we het zelf goed hebben, maar dan moeten we belang stellen in elke cultuur en elke stroming die de mensen van Christus afwendt en mogen wij niet rusten, voordat de gehele cultuur van onze dagen het kenmerk van Christus draagt.

Alleen als zo alle katholieken in deze dagen hun katholiek-zijn zouden begrijpen dan zou de Kerk haar grootse taak van de wereld te verlossen uit het lijden en de ellende van deze crisistijd volbrengen.

God beschermt op een zichtbare wijze de Kerk te midden van allerlei stormen en terwijl alles dreunt en wankelt, zorgt Hij, dat Zijn kerk ongeschokt te midden van alle stormen blijft staan.

Maar te midden van deze veilige door God zelf beschermde burcht, hebben wij ons aan te gorden tot de dagelijkse strijd om de leer van die Kerk aan allen deelachtig te doen worden.

Alleen als de katholieken in deze tijd zó hun taak verstaan, dan zal het katholicisme de huidige wereldtragedie overwinnen, zoals Christus eenmaal de tragedie van Golgotha overwonnen heeft.

De Katholieke Sociale actie.

Deze vorm van organisatie, de katholieken weten het reeds, is het bijzondere werk van onzen huidigen Paus Pius XI.

De katholieke actie in de wijdere zin van lekenapostolaat, is zo oud als de Kerk zelf. Maar in zijn huidige betekenis en vorm, nl. als het mobiliseren van alle katholieken tot het opbouwen van het Rijk Christi, heeft Paus Pius XI in zijn rondschrijven Ubi Arcano van 23 Dec. **1922 de gehele katholieke wereld opgeroepen. En alle verdere encyclieken van** den tegenwoordigen Paus in 't bijzonder Casti Connubii over het huwelijk en het meest wel Quadragesimo anno waren de uitwerking van 's Pausen program, om heel het maatschappelijk leven te doordringen van de geest van het christendom.

Over de gehele wereld dringt langzamerhand de invoering door van deze wens des Pausen.

Nog onlangs konden we melding maken dat de katholieken van de Verenigde Staten, de hoogste wolkenkrabber van New York in 't bezit genomen hadden als centrale voor de katholieke sociale actie.

De gunstige situatie in de laatste jaren van het katholicisme in Frankrijk is een gevolg van deze actie. En ook het reveil wat in Spanje ontstond na de revolutionaire woelingen, danken we aan de „Accion catolica" onder de bezielende leiding van Gil Robles.

Ook hier verscheen dezer dagen **een beginselprogramma van de katholieke sociale actie,** een lijvig stuk van 7 folio bladzijden, wat we in de komende weken zullen publiceren.

Bij inzage van dit beginselprogram, zagen we dat het geheel steunt op de **grondlijnen voor een katholiek sociaal programma**, ontworpen door de **Unie van Mechelen**, waarin de bekende katholieke geleerden en sociologen van Frankrijk, België, Spanje, Nederland, Engeland, Italië en Zwitserland zitting hadden, der dan Kardinaal Mercier de primaat van België, die echter zelf de voltooiing van het program niet meer mocht beleven. Zeer terecht wordt dan ook dit program zijn testament genoemd.

Volgens beginselen van dit program is het beginselprogramma van de Kath.-Soc. Actie op Curaçao opgebouwd. Op positieve wijze worden daarin de leidende beginselen vastgelegd omtrent

De mens en de gemeenschap.
Het gezinsleven.
Het burgerlijk leven en
Het economische leven.

Deze ontwerpen vormen tevens de vier hoofdstukken van het program.

De katholieke actie moet zoals de Paus het wil „het apostolaat der grote menigte" zijn, zodat niet slechts enkele leken (want de clerus zal in de katholieke actie geen zitting hebben) maar alle katholieke leken, tot de zendingsarbeid van de Kerk zijn opgeroepen.

Over deze Katholieke Sociale Actie hebben we hier het laatste woord nog niet gesproken. Maar van harte hopen we, dat alle katholieken van Curaçao zullen gehoor geven aan deze roepstem des Pausen en zich voor dit ons eigen gebiedsdeel zullen aansluiten bij het grote wereldapostolaat, de maatschappij weer doordringen van de christelijke beginselen.

Een nieuwe politieke partij op Curaçao.

Het is wel merkwaardig, dat tegelijk met het katholiek-sociale program voor onze Curaçaose katholieken, een andere partij met een program verschijnt, diametraal daaraan tegenovergesteld.

Reeds enkele weken geleden hadden wij inzage van de notulen van de oprichtingsvergadering alsmede van het ontwerpprogram van de zich noemende Partido liberal na Curaaço: het best wellicht te vertalen door „Liberale volkspartij op Curaçao.

In de politieke constellaties van de moderne landen, klinkt deze benaming wel wat contradictorisch. Nergens is het volk meer liberaal.

De liberalen zijn in de tegenwoordige wijze van spreken de kapitalisten, maar volkspartijen noemen zich sociaal, socialistisch, communistisch of vrijzinnig.

Het gepubliceerde program van de nieuwe partij laten wij hieronder vertaald volgen.

Ontwerp van het Program der Liberale volkspartij te Curaçao N.W.I.

1. Het doelmatig behartigen van de Curaçaose belangen, waardoor een goede **verstandhouding tussen Holland en Curaçao** tot stand wordt gebracht en medegewerkt wordt aan de vooruitgang van beide landen.

2. Het bevorderen van de handel en industrie in het algemeen en het geven van meerdere protectie aan den arbeider.

3. Met de Overheid wordt in werkelijk liberale zin medegewerkt. Alle mogelijke invloed van geldmagnaten en Kerkelijke Overheden moet worden geweerd.

(In het oorspronkelijk Papiaments staat Kapitalisme en Godsdienst).

4. Het invoeren van een kiesrecht, waarbij de burgerij ampele gelegenheid gegeven wordt om vertegenwoordigers van het volk te kiezen.

5. De Gouverneur en Procureur worden gekozen uit personen, die minstens vijf jaren op Curaçao hebben vertoefd en die een helder inzicht hebben in de toestand van dit Gebiedsdeel. Voor deze functies hebben kinderen des lands voorkeur, mits zij er de nodige capaciteiten voor bezitten.

6. Afschaffing van de doodstraf.

7. Moeilijkheden, welke de kinderen des lands in den vreemde ondervinden, dienen uit de weg te worden geruimd en het verblijf of bezoek van vreemdelingen aan Curaçao dient zo aangenaam mogelijk te worden gemaakt.

8. Bevorderen van wetenschappen en kunsten.

9. Bescherming van de vrouw en de minderjarige.

10. Armenverzorging door het Gouvernement van behoeftige Nederlanders, die door geestelijke of lichamelijke gebreken geen arbeid kunnen verrichten.

11. Het voorzien in een hygiënische dienst en overvloedig drink- en waswater voor de bevolking.

12. Het bevorderen van het onderwijs in de meest uitgebreide zin des woords, en het invoeren van verplicht schoolbezoek tot de leeftijd van 16 jaren.

13. Het nationaliseren van alle inrichtingen, welke van algemeen volksbelang zijn.

Dit program werd deze week in het Papiamento gepubliceerd in La Prensa, 1) die het, omringd van een krans, aan het publiek aanbood. Goede wijn echter, zegt het spreekwoord, behoeft geen krans.

Maar de krans, zal ook wel geplaatst zijn, omdat het program komt uit de

Curaçao in 1934.

Economische toestand.

We ontlenen aan het het jaarverslag 1934 van de Curaçaose Bank:

In de economische toestand was in 1934, vergeleken bij het jaar tevoren, voor wat betreft de arbeidende klasse, zowel op Curaçao als op Aruba, enige verbetering merkbaar. Dit was vooral te danken aan de omstandigheid dat in de oliebedrijven op beide eilanden grote uitbreiding plaats vond, waarbij een groter aantal werklieden dan in 1933 geemployeerd kon worden.

Ook de mijnonderneming op Curaçao nam meer arbeiders in dienst, terwijl bij het havenbedrijf met een nog levendiger scheepvaartverkeer dan in het jaar tevoren eveneens meer werklieden arbeid vonden.

Voor de uitvoering van openbare werken was bovendien op beide eilanden een tamelijk groot aantal arbeiders te werk gesteld en op Aruba had voorts, in verband met de verbeterde marktprijs van aloë, een deel der bevolking met het oogsten (snijden en lekken) gedurende enige tijd vrij goede verdiensten.

In niet geringe mate droeg ook tot de verbeterde economische toestand bij de ruime maisoogst zowel op Curaçao als op Aruba, binnengehaald.

De gunstige conditie, waarin de arbeidende klasse verkeerde, kwam ook de handel enigszins ten goede; echter werd ook in 1934 door de handelsstand scherpe concurrentie ondervonden van de zijde van de kleine kooplieden van vreemde nationaliteit.

Op Aruba drukte de lage dollarkoers een mogelijke verbetering van de toestand van de handel, daar die lage koers tengevolge had, dat de Amerikaanse employe's aldaar, wier salarissen in dollars worden berekend, hunne inkopen beperkten.

Met de bouw van tal van kleine woningen op Aruba, welke bouw op zichzelf reeds op een zekere welvaart onder de arbeidende klasse wijst, deed de handel in bouwmaterialen goede zaken.

In verband met de uitbreiding van de raffinaderij van de Curaçaose Peroleum Industrie Maatschappij kwam uit Nederland weder een vrij groot aantal werklieden en kantoor-personeel op Curaçao aan, waardoor wederom vraag naar woningen ontstond en de toestand voor de huiseigenaren enigszins verbeterde.

Voor de plantagehouders, voor wat Curaçao betreft, bleef de toestand ongeveer gelijk aan die van het jaar tevoren; met de overvloedige regens hadden zij voldoende voer en drinkwater voor het vee, doch de prijzen hiervan bleven laag, evenals die van landbouwproducten, als dividivi en oranjeschillen, waarvoor bovendien geen grot e afzet was.

Op Bonaire kwam in de economische toestand geen noemenswaardige verandering; nadelige gevolgen van de minder gunstige toestand ondervond de bevolking echter niet, dank zij de tamelijk ruime maisoogst, die zij binnengehaald had.

Door steun vanwege het Gouvernement verkregen voor de zoutexploitatie en voor het oogsten (snijden en lekken) van aloë was het ook mogelijk aan tal van werklozen werk te verschaffen, terwijl verder betrekkelijk veel arbeiders werk vonden bij onderhoud en herstelling van wegen enz.

De toestand van de handel bleef onveranderd.

De economische toestand was, voor wat de Bovenwinse eilanden betreft, niet gunstig, echter werd op die eilanden geen gebrek geleden, doordien tengevolge van de overvloedige regens voedingsgewassen voor locaal gebruik voldoende aanwezig waren.

Op alle drie de eilanden was enig werk te vinden bij de uitvoering van openbare werken, voornamelijk op St. Martin, waar meer dan één nieuw gebouw tot stand kwam, nl. politiewachthuis, huis van bewaring enz., zomede bij de bouw van een nieuw hospitaal op dit eiland. De verdiensten hierbij gemaakt kwamen ook de handel ten goede. Ook op Saba gaf de bouw van een nieuwe kerk geruime tijd arbeid aan verscheidene werklieden.

De Handel op Curaçao in 1934.

De in 1934 enigszins verbeterde economische toestand kwam ook de handel op Curaçao ten goed.

Met inbegrip van de waarde van invoer uit Nederland ad ƒ 2.895.862.– werd op Curaçao in 1934 in totaal ingevoerd voor een waarde van ƒ 87.239.083.— tegen ƒ 86.931.781.—, waaronder ƒ 2.828.967.— uit Nederland, in 1933. Onder de totale waarde over 1934 zijn begrepen ƒ 77.374.780.— wegens invoer voor het oliebedrijf en ƒ 13.454.— wegens invoer ten behoeve van de exploitatie van de phosphaatmijn.

De totale waarde van de uitvoer bedroeg ƒ 84.971.904.— tegen ƒ 87.929.930.- in 1933; de uitgevoerde ruwe olie en olieproducten alleen vertegenwoordigden een waarde van ƒ 83.887.802., of wel ruim 98% van de totale waarde, terwijl de waarde van de uitgevoerde phosphorzure kalk ruim 1% van die waarde uitmaakte. De waarde van de uitvoer naar Nederland bedroeg ƒ 10.353.675.— tegen ƒ 6.549.283.— in 1933.

Op Aruba werd in 1934 ingevoerd voor 'n waarde in totaal van ƒ 67.102.435.— tegen ƒ 62.848.102.— in 1933. De totale waarde van de invoer uit Nederland, onder voormelde totale waarde van de inbegrepen, bedroeg ƒ 463.858.— tegen 481.980.— in 1933. Ook was onder die waarde begrepen de waarde van de invoer voor de oliebedrijven tot een bedrag van ƒ 62.260.247.—, in 1933 ƒ 57.605.859.

Uitgevoerd werd in totaal voor een waarde van ƒ 76.297.403.— tegen ƒ 106.526.136.— in 1933, hoofdzakelijk ruwe olie en olieproducten in beide jaren, resp. ƒ 76.097.464.— en ƒ 106.311.494.—

Scheepvaart.

De scheepvaart nam in 1934, zowel op Curaçao als op Aruba, wederom toe, hetgeen blijkt uit de cijfers van het aantal schepen en van de netto-inhoud daarvan, vergeleken met de overeenkomstige cijfers over in 1933. Op Bonaire is echter een vermindering van de cijfers, zowel van het aantal als van de netto-inhoud van de stoomschepen en zeilschepen, te constateren. Met betrekking tot laatstgenoemd eiland wordt opgemerkt dat, voor wat stoomschepen aangaat, de cijfers zo goed als uitsluitend betreffen het stoomschip „Baralt", hetwelk de tweewekelijkse dienst onderhoudt tussen Curaçao, Bonaire en de Bovenwindse eilanden.

De vloot van de Curaçaose Scheepvaart Maatschappij is in 1934 met twee schepen uitgebreid, zodat het verkeer met tankschepen tussen Curaçao en Maracaibo toegenomen is.

Ongerekend de schepen behorende tot bovenvermelde vloot en die behorende tot vloot van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij, welke laatste hoofdzakelijk op de havens van Venezuela, Colombië en de West-Indische eilanden varen, werd de haven van Willemstad op Curaçao in 1933 geregeld aangedaan door de schepen van 12 verschillende scheepvaartmaatschappijen, naar de nationaliteiten gesplitst als volgt: Nederlandse 2, Noord-Amerikaanse 2, Engelse 4, Duitse 2, Franse 1 enSpaanse 1.

In 1934 deden 12 toeristenboten Curaçao aan, in het geheel 37 keren; de totale netto-inhoudsmaat dezer schepen gerekend over de 37 keren bedroeg 1.447.551 M³. De meeste daarvan kwamen de haven van Willemstad binnen, de andere ankerden in de Caracasbaai. Zij brachten 12193 passagiers mee, terwijl ook met de boten van de scheepvaartlijnen in geregelde vaart tal van toeristen het eiland bezochten.

Ook verscheidene plezierjachten en enkele oorlogschepen vielen de haven van Willemstad binnen.

Het aantal in Caracasbaai en Bullenbaai tot het bunkeren of het innemen van olieproducten aangekomen stoomschepen was 504, n.l. in de Caracasbaai 411 en in de Bullenbaai 93 met respectievelijk 5.0818.170 M³ en 998.070 M³ netto-inhoudsmaat.

Fuikbaai werd aangedaan door 31 motorschepen tot het innemen van phosphorzure kalk; de netto-inhoudsmaat dezer schepen bedroeg 203.363 M³.

Het stoomschip „Libertador" van de Kon. Nederl. Stoomboot Maatschappij liep aanvankelijk eenmaal per week Aruba (Oranjestad) aan op weg naar Maracaibo; later tweemaal per week. Op de terugreis werd het gehele jaar door Aruba tweemaal per week aangedaan.

Het stoomschip „Trujillo" van de Red „D" Line liep eenmaal per week Aruba aan, zowel op de reis naar als van Maracaibo. Dit schip werd in Mei uit de vaart genomen en te New York opgelegd. Deze maatschappij liet toen hare schepen, welke de dienst van New York onderhouden ook geregeld Aruba aandoen op haar reizen naar Maracaibo.

Ook de vrachtschepen van de Kon. Ned. Stoomboot Maatschappij doen, van New York komend, geregeld de haven van Oranjestad op Aruba aan, terwijl ook de grote passagiersschepen van de Colonlijn, n.l. de „Venezuela en de „Crijnssen" in 1934 op reis naar de Columbiaanse havens een paar maal die haven binnenliepen.

Voorts kwamen in 1934 ook de schepen van de Hamburg Amerika Linie met lading op Aruba aan.

Op al die eilanden te samen zijn in1394 aangekomen 11.566 schepen met een totale netto-inhoud-inhoudsmaat van 51.383.482 M³ tegen 11.013 schepen met een netto inhoudsmaat van 48.303.507 M³ in 1933.

Drie dingen kunnen iemand ruïneren: niets weten en veel praten; weinig hebben en veel uitgeven; weinig betekenen en zich veel verbeelden.

Men wordt oud als men begint te glimlachen om dingen waarom men vroeger hartelijk lachte.

kringen van La Prensa. Verschillende namen, immers die we vonden onder de opstellers en ondertekenaars zijn schrijvers van (anonieme) stukken in La Prensa en leden van de Loge Igualdad. De sporen van dit genootschap zijn in het program dan ook heel duidelijk.

Van critiek willen we ons onthouden, ook al omdat het in duidelijkheid en klaarheid van doel en middelen nog wel wat te wensen overlaat.

In alle geval is het wel in zover duidelijk, dat het absoluut ingaat tegen de katholieke leer in deze materie, en welk is vastgelegd door Paus Pius XI in zijn encycliek „Ubi Arcano" van 23 Dec. 1922.

Voor katholieken zal er dan ook in deze „Partido liberal popular" geen plaats zijn. Hun plaats is in de katholieke Sociale actie, waarover ons tweede artikel schreef.

1) Enkele dagen later verscheen in hetzelfde blad de Hollandse vertaling.

Staatsinrichting tegenover regeringsreglement.

Van den Hr. Menkman ontvingen we twee artikelen over bovenstaand onderwerp, geschreven in „Onze Overzeesche Gewesten" bijblad van de Avondpost.

Voor het werk, wat de Hr. Menkman in zijn otium cum dignitate, voor zijn studie omtrent de W.I. gebiedsdelen verzet, moet men respect hebben, al kan men het dan ook met zijn beschouwingen niet altijd eens zijn. We hebben al eens meer deze bezwaren geuit en moeten het voor deze artikels weer doen.

De Hr. Menkman is geen scriba velox, in de zin van een gladde pen. Zijn stijl is gedrongen en zwaar, waardoor zijn beschouwingen nog pessimistischer klinken dan ze misschien bedoeld zijn.

Zo geven ook deze beide artikelen een algemene indruk weer, als of er op Curaçao, in het bestuursapparaat althans, niets goeds is.

Op Curaçao heeft men daaromtrent wel een andere overtuiging. De Hr. Menkman moet daarvoor maar eens de verslagen van de Koloniale Raad naslaan.

Een ander bewijs, althans voor één „hoofdstuk" van dat bestuursapparaat, is wel een zeer gunstige Maasbodecorrespondentie over Gouverneur van Slobbe, welke door de Cur. Volkskrant overgenomen, hier met veel instemming is ontvangen.

Persoonlijk vonden wij in deze correspondentie wel wat erg generaliserend, wat er gezegd werd over „mensen die reeds jaren dit gebiedsdeel hebben verlaten en er zich nog voor interesseren, maar op een wijze die ons meer schade doet dan goed".

Wij zeggen nogmaals, het is wel generaliserend. Maar op wie deze passus sloeg was voor insiders in de contemporaine geschiedenis van Curaçao wel duidelijk.

We gaan de zeven kolommen grote critiek van den Hr. Menkman niet commentariëren.

Maar waar de Hr. Menkman in zijn artikelen op verschillende plaatsen rekening houdt met bijgedachten, willen wij ons ook veroorloven om aan bedoelde critiek van den Hr. Menkman een bijgedachte vast te knopen: nl. die welke hij zelf noemt, waar hij in zijn artikel schrijft: „dat de benoeming van een Gouverneur voor Curaçao in de allereerste plaats een zaak is van binnenlandse partijpolitiek". Deze zelfde gedachte is onlangs ook geuit door den Hr. Eskes.

Ja het is treurig genoeg in ons klein Nederland, waar volgens de grondwet iedere burger dezelfde rechten heeft, dat een katholiek nooit Gouverneur Gen. van Oost Indië worden kan; noch Gouverneur van Suriname; ook al zou er een zeer geschikte candidaat voor aanwezig zijn. (We denken hier aan den oud-minister van Koloniën Welter).

En dat dan de katholieken in hun politiek (de kunst van het meest bereikbare) gezorgd hebben dat dan tenminste het kleinste en in meerderheid katholieke gebiedsdeel voor hun gereserveerd werd, zal de Hr. Menkman hun zelfs niet kwalijk nemen.

Wij voor ons persoonlijk, zouden er zelfs niets op tegen hebben, hier een niet-katholiek (mits geen anti-papist) op den Gouverneurs-zetel te zien. Hebben de Katholieken in Nederland niet onder linkse kabinetten hun grootste successen behaald? Noemen we slechts het kabinet Cort van der Linden, met de gelijkstelling en het gezantschap van het Vaticaan. En hoe ging het daarentegen met de benoeming van katholieken aan het departement, waar de katholieke Ruysch driemaal de staf voerde of aan het departement van Econ. zaken wat door de kath. Verschure zelfs werd opgericht. De vrees voor de Schout en zijn rakkers schijnt er bij ons Katholieken altijd nog in te zitten.

Maar zolang als gevolg van binnenlandse partijpolitiek een katholiek geen Gouverneur kan worden in Indië of Suriname zullen we hier alle pogingen ten spijt die thans in Holland worden gedaan voor een niet-katholiek Gouverneur op Curaçao, wel een katholiek Gouverneur houden.

Thans nog een andere bijgedachte van den Heer Menkman.

In zijn tweede artikel derde kolom schrijft hij: „dat in Curaçao uit de openbare kas per jaar zeker anderhalf à twee ton aan salarissen meer aan de missie ten goede komt, dan zij voor het onderhoud harer leerkrachten nodig heeft."

De Heer Menkman zal wel zo goed willen zijn ons daarvoor het bewijs te leveren. Met grote belangstelling zien we dit tegemoet.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het spel tussen Rome en Addis Abeba, met op de achtergrond Parijs en Londen, wordt meer en meer een spel vol verwarring, waarvan de ontknoping voortdurend nevelachtiger wordt. Het gaat er mee als Gretchen in Goethe's Faust, waar ze zucht, dat ze verkeert in een positie van „Langen und Bangen; Leidvoll und Freudvoll; Himmelhoch Jauchzend" en dan weer „Zum Tode betrübt."

Zo gaat het ook hier. Dan komen er weer berichten, die op een duidelijke verzoeningssfeer wijzen en even later krijgt men uit dezelfde koker berichten, die doen vermoeden, dat het oorlogs-ultimatum onderweg is.

Ondertussen houden de twee hoofdpersonen uit het drama redevoeringen zonder einde, hoogstens afgebroken door geruchtmakende interviews, waarin ze elkander reeds op felle wijze beoorlogen, zodat de stukken er afvliegen.

Vooral Mussolini speelt daarbij de rol van den man, die uitroept „Houdt me vast of ik vermoord hem." Overigens zijn beide partijen, wat dit systeem betreft, aan elkander gewaagd.

Maar de Duce spant daarbij de kroon en argumenteert op een wijze, welke ons doet vermoeden, dat Italië alle begrip voor de logica volkomen verloren is. In dezelfde rede, waarin hij Abessinië als een poel van onrecht aan de kaak stelt, waar de onbeschaafde slavernij nog heerst, verklaart hij ook, dat de oplossing van het geschil tussen het machtige grote Italië en het kleine en zwakke Abessinië, alleen te vuur en te zwaard kan worden uitgeroeid, waarbij hij tegelijker ronduit erkent, dat het geschil, waarvan de oorzaken nog altijd onbekend zijn, niet door een objectief onderzoek behoeft te worden vastgesteld.

Als wij een keuze moesten doen, wat meer onbeschaafd, onmenselijk en immoreel is, n.l. het op die wijze beslechten van een geschil met een zwakke natie, of het handhaven van de slavenhandel, dan zou het ons niet veel moeite kosten aan de Abessinische beschaving nog de voorkeur te geven.

Daar komt nog iets bij. In een van de vele interviews, welke de Negus dezer dagen afstaat, (ieder journalist, die in Addis Abeba verschijnt, mag op een oorspronkelijk interview rekenen) deelde hij mede dat Italië, n.b. Abessinië er 'n verwijt van maakt, de slavernij nog to handhaven, in zijn eigen koloniën precies hetzelfde doet. In Italiaans Somaliland en Erythrea bestaat ook de slavenhandel nog op ruime schaal en ook in Frans Marokko, aldus de Negus, heeft men nog altijd een bloeiende slavenhandel.

Toch werpt Mussolini zich op als de verdediger der rechten van de menselijkheid om in dat onbeschaafde Abessinië de slavenhandel uit te roeien.

Intussen doet de Negus in zijn redevoeringen in oorlogzuchtigheid voor den Duce niet onder.

Intussen al zijn de Homerische twistgesprekken tussen beide hoofdtegenstanders steeds in volle gang, achter de schermen wordt er nog altijd druk gewerkt om een oorlog te voorkomen.

Aanvankelijk deed men in Italië uitkomen, dat Mussolini alleen bereid zou zijn te onderhandelen op de basis, dat Italië het alleen-protectoraat krijgt over Abessinië. Inderdaad men kan ook gaan onderhandelen op de basis, dat heel Abessinië afgestaan wordt aan Italië.

Heel begrijpelijk wilde de Negus hier niets van weten, maar „evenmin wensen wij, dat het prestige van Italië gekrenkt wordt" verklaarde de keizer van Abessinië aan het agentschap Havas. „Tegen de voordelen van financiele economische aard, zoals lening en het afstaan van een haven, kunnen wij het afstaan van een gedeelte grondgebied in principe in overweging nemen. Een verstandhouding op deze basis zou talrijke bijzonderheden betreffen waarvan de belangrijkheid onnodig onderstreept hoeft te worden. Indien wij deze twee aspiraties bereiken, zie ik er geen bezwaar tegen om een gedeelte van Ogaden (het gebied waarin Oeal! oeal ligt), af te staan."

Zou hier een basis liggen voor een vreedzame oplossing?

Niet minder zorg geven de gebeurtenissen in Duitsland.

Bedriegen alle voortekenen ons niet, dan is er tegelijk met een scherpe wending tegenover de joden in Duitsland, thans een verscherping van de verhouding tegenover de katholieken ingetreden.

Omtrent de Jodenvervolgingen helpen noch artikels van Graaf Reventlov, noch een persoonlijk beroep van Dr. Schacht op Hitler. Schacht vreesde de uitbreiding van de boycott van Duitse goederen in Amerika, maar Hitler blijft onbewogen.

De katholieken worden niet gesteund door boycots van het buitenland, maar zijn toch niet minder sterk in hun tegen-

Vandaar de felle rede van Goebbels de vorige week, die vooraf gegaan was door uitlatingen van Frick en Goering. En volgens de laatste telegrammen heeft Hitler dat alles deze week bekrachtigd.

Het schrijven van minister Goering, waarbij alle officiële instanties geboden wordt, voortaan met de grootste kracht tegen de katholieken en vooral de priesters op te treden, is wel een zeer brutaal stukje van ergerlijke geloofsvervolging, waaruit opnieuw weer blijkt, dat in beschavingspeil en haat tegen de kath. godsdienst, de Duitse nazi's in niets onder doen voor de communistische kerkvervolgers of de onbeschaafde elementen in Mexico.

Deze brief van Goering is een zeldzaam brutaal en cynisch document omdat men onder het mom van de geestelijke vrijheid der Kerk te eerbiedigen en haar alleen politieke invloed te willen onthouden, zelfs de gehele kerkelijke eredienst en het verkondigen van het woord Gods onder de censuur van de nat. socialistische potentaten stelt.

Immers deze zullen voortaan uitmaken in hoeverre de bisschop of de priester zich in hun godsdienstonderrichtingen aan politiek schuldig maken en deswege volgens de dreigementen van Goering de verdere dienst verboden zullen worden en in gevangenissen of concentratiekampen zullen worden opgesloten.

Wanneer men nu weet, dat een predikatie tegen de sterilisatiewetten, die een flagrante schending zijn van de goddelijke zedenwetten, reeds wordt beschouwd als het doen aan politiek, dan begrijpt men hoe deze censuur op de godsdienst werken zal. Trouwens de afschuwelijke beginselen van de nationalistische staat, waarbij de Staat boven alles prevaleert ook boven de geestelijke belangen, en dus de Kerk alle wetten van de Staat en alle besluiten van de wereldlijke machthebbers heeft te eerbiedigen en zelfs goed te keuren, welke beginselen daaraan ook ten grondslag liggen, maakt het vanzelf voor de hand liggend, dat bij de practische doorvoering van de thans door Goering geproclameerde beginselen, van de vrijheid en de rechten der Kerk niets overblijven.

Dat deze instructie van Goering in flagrante strijd is met het door de Duitse regering met het Vaticaan gesloten concordaat en bekrachtigd door de handtegening van een von Hindenburg en Hitler, schijnt weinig indruk maken. Normale eisen van moraal en fatsoen kan men dezen man niet stellen, daar is hij totaal ongevoelig voor. Een contract is hem niet anders dan 'n vodje papier en een erewoord alleen om te breken naar welgevallen. Dat is blijkbaar het begrip „eer" in het nieuwe Duitsland, zoals we de vorige week reeds schreven.

De geweldige actie welke in de laatste weken door het Nat. Socialisme ontplooid worden, doen ons de toestand in Duitsland inzien als een erop of eronder.

Hoe dit zij, de Duitse katholieken, die toch reeds een droeve en zware periode doormaakten, zullen de lijdenskelk welke het nationaal socialisme hen aanbiedt, blijkbaar nog verder moeten ledigen, want zij gaan nu een periode van bittere vervolging tegemoet en van een zwaar lijden om Christus wille. Deze heldenmoed kunnen wij onze kath. geloofsgenoten alleen toebidden en dan zal God, die sterker is, dan welke dictator ook en die Bismarck naar Canossa deed gaan, ook het nat. socialisme overwinnen. Dit is de grote troost in de droeve dagen, die voor de Duitse katholieken komende zijn.

Onze kinderen . . . en geld.

Hoeveel armoede van vandaag is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat talrijke ouders hebben verzuimd hun kinderen, toen die jong waren, te spreken over geld en de waarde van geld?

Alle verstandige ouders zijn het erover eens, dat men kinderen over dit belangrijke vraagstuk dient in te lichten. Maar hoeveel zijn er nog die menen, dat zij hun plicht in dit opzicht hebben gedaan, indien zij hun kinderen niet meer dan het afgepaste zakgeld geven en er hen terloops op wijzen, dat zij niet verkwistend, doch spaarzaam moeten zijn? Terwijl er mischien nog meer ouders zijn, die hun kinderen eenvoudig geld geven als zij er om vragen — als het tenminste niet „al te gek is"! — en die verder nooit over geld of de waarde van geld spreken, tot er moeilijkheden in de gezinsfinanciën rijzen, waardoor het wel noodzakelijk wordt het geldvraagstuk onder ogen te zien. Hetgeen dan meestal niet op de aangenaamste wijze kan geschieden.

Het is een bekend feit, dat heel veel kinderen van tien, twaalf jaar en soms nog geen idee van hebben, waar hun ouders het geld vandaan halen!

Het is zeer belangrijk en nuttig, dat jonge mensen, alvorens zij hun maatschappelijke carrière aanvangen, leren, hoe geld verdiend moet worden. Wat er voor komt kijken en wat geld betekent in de huishouding van het gezin en van de wereld en dat men geen recht heeft iets van het leven te eisen indien men er geen diensten, geen arbeid voor heeft gegeven. Kinderen — vaak ook nog oudere kinderen — moeten leren, dat geld verdiend moet worden, en dat niemand van deze regel is uitgezonderd als ziekes, ouden en onvolwaardigen. Hoe eerder het kind dit leert, hoe beter.

Men hoeft het kind niet ernstig te maken voor zijn tijd doch het kan geen kwaad, indien men er op wijst, dat werken in de maatschappij en voor zijn bestaan, geen spelen, doch een doodernstige zaak is, die men nimmer te gering mag aanslaan. Heel veel kinderen denken, dat vader op dezelfde wijze werkt als zij, wanneer zij „chauffeurtje" spelen, en dat het dus eigenlijk maar liefhebberij is.

Hierdoor worden verkeerde voorstellingen gekweekt van de arbeid en de waarde van de arbeid. Men moet het kind doen begrijpen, dat werken voor zijn bestaan een nuttige arbeid dient te zijn en dat deze met alle ten dienste staande middelen zo goed mogelijk moet worden verricht, want dat hij anders voor de maatschappij geen waarde heeft en dus niet betaald kan worden. Pas als een kind begrijpt, dat de arbeid, die vader verricht, iets moeilijks is, zal het ook begrijpen, dat hij het door zijn vader verdiende geld niet aan onnutte dingen mag uitgeven. En als hij dit vroeg inziet, zal hij, ouder geworden, een zuinig huisvader en geen verkwister zijn, met het gevolg, dat hij minder kans zal hebben armoede te lijden.

Men moet een kind nimmer geld geven omdat het goed heeft opgepast, want dat is omkoperij. Een kind moet leren, dat het vanzelf spreekt, dat het goed oppast, want dat alle mensen goed moeten oppassen. Wanneer een kind echter zo oud geworden is, dat het geld vraagt, omdat het iets kopen wil, dan is het ook oud genoeg om te begrijpen, dat het zijn vader en moeder kleine diensten moet bewijzen, waardoor het zijn „zakgeld" verdienen kan.

Geld groeit niet aan een boompje; geld moet verdiend worden, er moet voor gewerkt worden — dat moeten wij onze kinderen leren. Voor hun eigen bestwil en tot heil van de toekomst der wereld, die niet gebaat is met een geslacht, dat er geen idee van heeft, „waar geld eigenlijk vandaan komt" en „hoe je het krijgen kunt".

BUITENLAND.

De laatste ogenblikken van Von Hindenburg.

Professor Sauerbruck heeft den groten Duitsen Rijkspresident von Hindenburg in diens laatste levensuren terzijde gestaan. De bekende chirurg heeft thans een aangrijpende beschrijving van de laatste ogenblikken van den Veldmaarschalk gegeven, die ons, zo lezen we in „Ons Noorden", van bevriende zijde ter beschikking werd gesteld.

Aan deze beschrijving ontlenen wij de volgende treffende passage:

Het was Woensdag, 's namiddags in Augustus. Ik vertoefde in het slaapvertrek van den Generaal-Veldmaarschalk die te bed lag en gaarne wilde, dat ik bij hem was, al had hij mij niet nodig. Lange tijd had de Veldmaarschalk gezwegen; hij deed dit gaarne. Men mocht hem dan niet storen en zo zat ik stil aan het venster in de tuin te staren, waarover langzaam de duisternis viel.

Plotseling riep de Maarschalk: „Sauerbruck, ben je nog daar?"

En toen ik naast zijn bed plaats nam, en vroeg, of hij iets te zeggen had, zag de oude heer mij lang aan en vroeg toen: „Sauerbruck, U hebt mij altijd eerlijk de waarheid verteld, U zult dat nu ook doen. Is mijn vriend Heinz (de dood) op het kasteel?"

Ik nam zijn hand en zei: „Neen heer Veldmaarschalk, maar hij wandelt rond het huis."

Hindenburg zweeg een ogenblik en zei toen: „Ik dank u Sauerbruck, en nu wil ik nog gaarne met mijn Heer daarboven ruggespraak houden", en hij wees naar de hemel. Ik stond op en wilde zacht de kamer verlaten, maar Hindenburg zei: „Neen, Sauerbruck, U kunt gerust blijven, als ik maar even in de Bijbel kan lezen."

Ik wilde toen het raamgordijn ophalen, om meer licht te maken, maar de Maarschalk zei: „Neen laat maar Sauerbruck, wat ik lezen wil ken ik reeds van buiten.'

De oude man nam daarop het Nieuwe Testament, dat steeds op zijn nachtkastje lag, bladerde daarin en las toen fluisterend, wel een kwartier lang. Toen legde hij het boek terug, riep mij aan zijn bed en zei: „En nu Sauerbruck, zeg aan mijn vriend Heinz, dat hij kan binnenkomen."

De volgende morgen was de Generaal-Veldmaarschalk naar een beter leven heengegaan.

Calles naar 't Buitenland.

Deze week lazen we in de telegrammen het bericht dat de ex-president Calles die zich uit de Mexicaanse politiek heeft teruggetrokken, binnenkort van Californië naar Europa zal vertrekken.

De levensloop van dezen socialist, vrijmetselaar en kerkvervolger is wel merkwaardig.

Tien jaar geleden was hij een arm socialistisch onderwijzer. In die tien jaar klom hij op tot generaal en staatsman en wist ondanks zijn anti-kapitalisme zich zoveel kapitaal te vergaren, dat hij in de laatste jaren reeds woonde op een luxe landhuis en nu geld genoeg heeft om rijk, in Europa rustig zijn verdere dagen door te brengen.

En deze individuen, durven dan kerk en priesters verwijten, dat deze leven ten koste van het volk!

Joden in Duitsland.

De Pruisische Staatsraad, de h. Conti heeft enkele gegevens verstrekt aangaande het aantal Joden in Duitsland.. In 1912 leefden in Duitsland 2 millioen en half Joden. Dit aantal is nu geslonken op anderhalf millioen. Hoe hard zal men op dat anderhalf millioen moeten kloppen om die buiten te krijgen, als men, met de beest uit te hangen zoals men tot nu toe gedaan heeft, nog niet eens de helft over de grens heeft gekregen.

De toestand Italie-Abessinië.

Italië blijft ondanks de onderhandelingen van de volkenbond doorgaan met mobiliseren. De laatste dienstplichtigen van de lichting 1911-1914 zijn thans voor de actieve dienst opgeroepen.

Volgens de telegrammen heeft deze week Abessinië bij de Volkenbond een protest ingediend van de volgende inhoud:

„Ondanks de hervatting der werkzaamheden van de verzoenings- en arbitrage-commissies in overeenstemming met de beslissing van de Volkenbondsraad van 3 Augustus j.l. gaat de Italiaanse regering voort troepen en ammunitie naar Oost-Afrika te zenden.

Bovendien blijft Italië ononderbroken wapens en ander oorlogsmateriaal fabriceren met de plechtig uitgesproken bedoeling ze tegen Abessinië te zullen aanwenden.

In Abessinië zijn noch staats- noch particuliere wapen- of munitiefabrieken. Bovendien is de Abessijnse regering niet in staat zich dergelijke verdedigingsmiddelen aan te schaffen daar, waar zij ook probeert oorlogsmateriaal te kopen, overal de regeringen tussenbeide komen en de uitvoer verbieden.

Is dit de werkelijke neutraliteit welke door de rechtvaardigheid wordt voorgeschreven? Zal de Volkenbondsraad werkeloos blijven toezien terwijl de toestand steeds ernstiger wordt?

Zal hij deze ongelijke worsteling laten voortduren tussen twee ledenstaten, waarvan de een machtig is en in staat zich alle middelen ter voorbereiding van de aanval ten nutte te maken, terwijl er voor de ander, welke zwak en vreedlievend is en de internationale verplichtingen eerbiedigt, geen mogelijkheid is om de verdediging tegen de dreigende aanval te organiseren?

Zal deVolkenbondsraad tegenover de verantwoordelijkheid op zich durven laden dat hij zonder meer toelaat, dat toebereidselen worden getroffen voor de slachting op grote schaal van een volk, dat niemand bedreigt?"

NEDERLAND.

NEDERLAND ALS GELDSCHIETER.

Wat we van vreemde mogendheden te vorderen hebben.

Blijkens het verslag van de Algemene Rekenkamer over 1934 was de stand der vorderingen van Nederland op vreemde mogendheden — ontstaan door de oorlog van 1914—1918 op 1 Januari 1934 en 1935 als volgt:

Aan voorschotten stond op 1 Januari 1934 uit: aan Oostenrijk voor levensmiddelencrediet ƒ 15.878.128; aan Polen voor zaaihavercrediet ƒ 417.300, en voor kledingcrediet ƒ 1.481.166.06; aan Joego-Slavië voor uitgaven voor uitgewekenen ƒ 122.241.95; aan België voor diverse betalingen ƒ 16.012.000, en aan Rusland voor de kosten van doorvoer van Russische krijgsgevangenen ƒ 423.648.56; voor verzorging in krijgsgevangenenkampen ƒ 96.815.74 en voor in concentratiekampen enz. verstrekte voeding ƒ 146.343.24, in totaal ƒ 34.577.653.34.

Hiervan werd in de loop van 1934 afgelost door Polen ƒ 622.090, en door België ƒ 3.711.000, zodat het totaal van deze voorschotten op 1 Januari 1945 nog bedroeg ƒ 30.244.553.34, België heeft over 1934 een rente betaald van ƒ 755.065.

De vliegongelukken der K.L.M.

De tegenslag van de K.L.M. in het laatste half jaar heeft in de Nederlandse dagbladpers aanleiding gegeven tot scherpe, veelal ook wel wat ongerechtvaardigde critiek tegen de K.L.M.

Daar is door de Nederlandse K.L.M. te veel goeds tot stand gebracht, dan dat de ontzetting over de plotseling elkander opvolgende rampen de grote verdiensten der leiding zou doen vergeten.

Na die ongelukken is de situatie uiterst moeilijk geworden. Indien ooit, dan is thans het vertrouwen van het publiek een eerste vereiste, maar dan eist ook thans dit vertrouwen de grootst mogelijke garanties.

Daarom heeft het Tweede Kamerlid Van Braambeek aan den Minister van Waterstaat de volgende vragen gesteld.

Hebben de ernstige ongelukken, die het laatste half jaar aan vliegtuigen der K.L.M. zijn overkomen, den Minister van Waterstaat de overtuiging doen behouden, dat de zorg van de K.L.M. voor de veiligheid op hetzelfde hoge peil is gebleven, ook bij het verlangen om de diensten snel uit te breiden en door vliegtijden te verkorten?

Heeft de Minister met name genoegzame zekerheid, dat deze snelle uitbreiding heeft plaats gevonden met vliegtuigen, omtrent wier kwaliteit voldoende gerustheid bestaat?

Is met het oog daarop en mede met het oog op de verliezen, die zulks onvermijdelijk zal oproepen, de omzetting van de wekelijkse dienst op Indië in een dienst tweemaal per week in elk opzicht verantwoord te achten en overeen te brengen met de eis ener maximale veiligheid, zoals de K.L.M. deze in het verleden steeds liet zien?

Is de wijziging in deze dienst geschied met uitschakeling van elke drang om nog niet geheel verzekerde vluchten te doen uitvoeren, mede met vliegtuigen, die hun doelmatigheid nog niet afdoende hebben bewezen?

Vindt de Minister in de hierboven bedoelde ongevallen geen aanleiding om een diepgaand onderzoek te doen instellen naar de gesties der K.L.M. voornamelijk op de veiligheid?

Indien vorenstaande vraag bevestigend wordt beantwoord, is de Minister dan bereid het resultaat van dat onderzoek aan de Kamer over te leggen, opdat de zich thans openbarende ongerustheid zo spoedig mogelijk weer kan plaats maken voor de wetenschap, dat het „safety first" bij de K.L.M. niet heeft geleden?

Als antwoord deelde de Minister mede, dat in de hierboven bedoelde gevallen aanleiding gevonden is om een onderzoek te doen plaats vinden naar de mogelijkheid van verhoging der veiligheid in het luchtverkeer door een van Rijkswege in te stellen commissie en het resultaat van dat onderzoek aan de Kamer voor te leggen.

Daarnevens wordt een herziening van de voorschriften omtrent het onderzoek van ongevallen met luchtvaartuigen voorbereid, waarbij wordt overwogen de permanente ongevallencommissie, bedoeld in art. 154 der Regeling Toezicht Luchtvaart, te hervormen tot een Raad voor de Luchtvaart, met bevoegdheden van soortgelijke strekking als die van de

De wereld in Vogelvlucht.

Overgenomen uit „Boletin Comercial," en Curaçaose Volkskrant."

Er is te Havre een groot smokkelschandaal ontdekt, waarin een verlies van 50 millioen voor de staat betrokken is. Verscheidene douane-ambtenaren, met inbegrip van drie controleurs zijn gearresteerd.

Een van hen trachtte zelfmoord te plegen, maar dit kon op het laatste moment voorkomen worden.

De Italiaanse Minister van Openbare Werken, Luzi Razza, kwam vorige week om het leven toen het vliegtuig waarmee hij naar Oost-Afrika vloog, ongeveer 9 mijlen voorbij Cairo naar beneden stortte. Drie andere pahssagiers en de vier leden der bemanning werden eveneens gedood.

Razza was op weg naar Afrika ten einde de voortgang van de wegenbouw in Erithrea te inspecteren; hij was vergezeld van den bekenden Italiaansen geleerde Raimondo Franchetti.

Franchetti maakte reizen door Azië, Oost-Afrika en in het bijzonder Abessinië, waar hij nauwe persoonlijke vriendschap heeft met een aantal schatplichtige hoofden aan den keizer van Abessinië.

In Griekenland is deze week een algemene staking uitgebroken.

In de omstreken van Milaan, bij Ovada is ten gevolge van geweldige regens een dam doorgebroken. De schade wordt geschat op 70 doden en 60 millioen Lire.

In Duitsland neemt de Jodenvervolging dagelijks scherpere vormen aan.

In Amerika overweegt men de bouw van twee schepen, die sneller zullen zijn dan de „Queen Mary" en de „Normandie" van 1250 voet lang en die 38 knopen zullen ontwikkelen. De prijs is geraamd op 50 millioen dollar voor elk schip en de bouw zal voor een gedeelte gefinancieerd worden door de scheepssubsidie-wet die thans voor het congres is.

Na ernstige ongeregeldheden, als gevolg van de deflatiepolitiek van Laval, die de Franse franc op zijn waarde wil houden, schijnt thans in Frankrijk de rust te zijn wedergekeerd.

UIT NEDERLAND

Albarda heeft de volgende schriftelijke vragen tot den Minister van Koloniën gericht: Primo: Heeft de Minister nadat het bekend geworden was dat Mussert door de G. G. in audiëntie zou worden ontvangen aanleiding gevonden den G.G. zijn mening dienaangaande kenbaar te maken. Secundo: Is de Minister niet van oordeel dat en door de wijze waarop de audiëntie is verleend en het daarbij verhandelde alsmede door de ophef dat hiervan door de Nationaal Socialistische Partij is gemaakt de G. G. in een positie is gekomen die hij als vertegenwoordiger van de Koningin had moeten vermijden. Tertio: Keurt de Minister het goed dat terwijl vergaderingen van onderscheidene Indische verenigingen vallen onder het beperkte vergaderrecht en de Indische volksbeweging aan allerlei beperkende bepalingen onderworpen is, Mussert echter de gelegenheid gegeven werd om in besloten vergaderingen het woord te voeren zonder dat er enig politietoezicht uitgeoefend werd.

Zaterdag middag stak plotseling een korte doch hevige storm op die verscheidene ongevallen veroorzaakten. Op het IJselmeer sloeg een kotter door een rukwind om, de inzittende werd echter door een motorkotter gered. Verder strandden twee jachten in het Goerese gat, maar men wist de opvarenden met de motorreddingsboot Koningin Wilhelmina uit Stellendam veilig aan wal te brengen. Verder liep het zeegaande jacht Urania van de marine-jachtclub te Den Helder bij Den Oever vast en werd in zinkende toestand te Den Oever binnengesleept.

De Gouverneur van Suriname Kielstra is op 5 Augustus met verlof naar Europa vertrokken. Hij wordt tijdelijk vervangen door Mr. Brons, ondervoorzitter van de Raad van Bestuur.

In Hillegersberg vertoont zich weer de beruchte ziekte. Van Weil, het hoofd van de Muloschool aldaar is er aan overleden.

Vermoedelijk zal de directeur van de vliegschool te Soesterberg Kapt. Versteegh chef worden van de vliegtechnische dienst der Kon. Ned. Ind. Luchtvaart Mij.

De Zee-krijgsraad te Willemsoord veroordeelde den Luitenant ter zee Van Boven, den oudst aanwezige officier op de „Zeven Provinciën", tot drie maanden gevangenisstraf met aftrek van de tijd in preventieve hechtenis doorgebracht. Deze straf is echter zonder onthouding van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen.

Van Boven deelde mede, dat hij waarschijnlijk in hoger beroep zal gaan.

Volgens de statistiek is het aantal werklozen in Nederland in de eerste 14 dagen van Juli wederom met 2297 gestegen.

Deze week arriveerde op Schiphol uit Indië de Luitenant-ter-Zee Wijtema van de K XVIII.

Deze officier zal hulp verlenen bij het vervaardigen van de film, die de wereldreis van de onderzeeboot op het dock zal brengen.

Voor Hollands sprekende katholieken.

De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:

's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda.

'Zondags:
H.H. Missen: 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Isla kerk.

's Zondags:
H.H Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)
Biechthoren — Zaterdag van 4—6 uur.

Parochiekerk San Mateo:

's Zondags:
H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis). 9 uur (Hoogmis).
Lof: 's avonds 7.
In de week: H.H. Missen 6. 6½.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iederen morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½.

Raad voor de Scheepvaart.

* * *

De oud-minister mr. dr. D. A. P. N. Koolen, lid van de Raad van State, heeft zich bereid verklaard tot aanvaarding van het voorzitterschap der commissie van onderzoek inzake de K.L.M.

Nieuwe postzegel.

Bij Kon. Besluit werd een Nationaal Luchtvaartfonds-postzegel ingesteld.

BOVENWINDEN.

De White Wall.

Naar wij vernemen is de hoop die we hadden op een Mijnbouw op St. Eustatius weer vervlogen. De White Wall schijnt na een kort bestaan, weer tot het verleden te gaan behoren.

Zo iedere 25 jaar duikt er een maatschappij op die het geluk daar wil beproeven.

25 Jaar geleden hadden we de N. V. Industrie en Mijnbouw Mij. Titan. te 's Gravenhage die toen de concessie overnam van den Heer J. R. G. de Veer.

We zullen nu maar weer eens kwart eeuw wachten.

ARUBA.

Het Zeemanshuis te San San Nicholas.

Het bezoek van zeelieden aan het zeemanshuis te San Nicholas bedroeg over de afgelopen maand 172, tegen 51 in dezelfde periode van 1934.

Het Zeemanshuis blijft dus steeds vooruitgaan wat het bezoek van zeelieden betreft. Daarom zijn dan ook plannen in voorbereiding voor het uitbreiden van het Zeemanshuis. Om nog een andere reden heeft het zin om het Zeemanshuis uit te breiden en wel dat er in de haven van de Lago Oil, Transport Co. een nieuwe pier bijgebouwd is.

De 24ste Juli is deze pier in gebruik gesteld en 's middags om 12 uur meerde het Britse Tankschip „Invergoil" onder geloei der serenes van de aanwezige schepen als eerste aan de pier. Deze nieuwe pier biedt ligplaats voor twee schepen, dientengevolge zullen dus meer schepen tegelijkertijd in de haven aanwezig zijn en daarvoor ook het bezoek aan het Zeemanshuis drukker worden.

Zaterdag 27 Juli meerde aan deze pier nog het Amerikaanse oorlogschip (lichte kruiser) „Taylor" welk schip tot Maandag d.av. in de haven verbleef. (De bijzonderheden van dit schip werden reeds in de „Amigoe" van 27-7-35 gegeven.

Het Bestuur heeft twee donateurs mogen boeken welke 25 dollars gegeven hebben voor het Zeemanshuis, dit is zeker een mooie gift en het is te hopen dat dit goede voorbeeld navolging zal mogen vinden, want het lijstje van donateurs is maar heel dunnetjes en vooral met het oog met de op handen zijnde uitbreiding kan het Zeemanshuis heel goed een bijdrage gebruiken, denkt u er dus eens over na.

CURAÇAO.

De „Oehoe" op Aruba beschadigd.

Bij het vertrek van het vliegtuig Oehoe van het vliegterrein bij Oranjestad schijnt de wind plotseling sterk te zijn opgekomen; daarbij heeft de bestuurder de heer Dill sterk moeten remmen en aangezien er ditmaal zich maar één passagier in de cabine bevond en dus het vliegtuig zeer licht was, heeft de wind het onder de staart gepakt, met gevolg dat de Oehoe, zoals de term luidt, op de neus is gaan staan. Daar dit voorval nogal met veel vaart geschiedde, is de voorzijde van het vliegtuig ernstig beschadigd.

De schroef is verbogen, de motor ontzet en de stalen constructie van de neus is ingedrukt. De inzittenden bekwamen geen van allen enig letsel en ook het vliegtuig is verder nergens beschadigd. Aangezien echter voor de reparatie verscheidene onderdelen uit Holand moeten komen, zal dit nogal enige tijd in beslag nemen. Terwijl bij een dergelijk voorval in Europa het vliegtuig misschien reeds weer binnen een week geheel voor de dienst gereed zou zijn geweest, zullen er allicht nu een paar maanden mee heengaan, alvorens de „Oehoe" zich weder in het luchtruim kan begeven.

Toen de „Oehoe" de dienst van de „Snip" had overgenomen is de K.L.M. aangevangen met deze laatste een goede inspectiebeurt te geven. Daar de Snip nog niet weer geheel vliegklaar is, is de K.L.M. genoodzaakt de dienst op Aruba tot het einde van de volgende week stop te zetten. Donderdag of Vrijdag verwacht men de „Snip" weer gereed te hebben.

Prof. F. A. F. C. Went.

We hebben reeds enkele weken geleden het overlijden vermeld van Prof. Went, die ook tot Curaçao zijn werkzaamheden heeft uitgestrekt.

Prof. Went was oud-hoogleraar in de plantkunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. De overledene werd 18 Juni 1862 te Amsterdam geboren. Hij studeerde aan de Amsterdamse Universiteit in plant- en dierkunde en promoveerde in 1886 cum laude op een proefschrift: „De jongste toestanden der vacuolen". Na zijn promotie was hij nog enige tijd werkzaam te Bonn en Parijs, waarna zijn benoeming volgde tot tijdelijk leraar bij het M.O. te Dordrecht. Van 1889—1891 was hij werkzaam als leraar aan het Gymnasium te 's Gravenhage, waarna hij, door het Buitenzorgfonds daartoe in staat gesteld, aan s' Lands Plantentuin te Buitenzorg onderzoekingen verrichtte. In 1891 begon zijn werkzaamheid aan het Proefstation voor de suiker West-Java, te Kakok Tegal, waar hij tezamen met J. Wakker belangrijke onderzoekingen over de ziekten en plagen van het suikerriet het licht deed zien.

In 1896 werd hij benoemd tot hoogleraar aan de Universiteit te Utrecht als opvolger van prof. Rauwenhoff. In de tijd van zijn hoogleraarschap maakte hij verschillende buitenlandse reizen. Zo was hij van 1901—1902 in Suriname en Curaçao ter bestudering der landbouwkundige toestanden.

De rapporten over Curaçao, verschenen in de Amigoe van het jaar 1902—1903.

In 1914 ging hij naar Ned. Indië als voorzitter van het rubbercongres. In 1923 maakte hij een botanische studiereis naar Suriname, in 1926 was hij regeringsafgevaardigde op het Pacific science congress te Tokio en in 1926 voor hetzelfde congres te Batavia.

Wegens het bereiken van de 70 jarige leeftijd legde hij in 1933 zijn hoogleraarschap te Utrecht neer, maar bleef nog een cursusjaar les geven onder auspiciën van het Leids Universiteitsfonds.

Prof. Went, die in verschillende commissies zitting had, was lid van de Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam en vele jaren voorzitter van de sectie wis- en natuurkunde.

Vele onderscheidingen ook in het buitenland zijn den overledene ten deel gevallen.

De Regering erkende zijn verdiensten door zijn benoeming tot Ridder in de Nederlandse Leeuw en commandeur in de orde van Oranje Nassau. Hij was eredoctor te Cambridge en Padua, lid, buitenlands lid of erelid van de Royal Society te Londen, de Pruisische, Tsjechische, Noordse, Zweedse en Belgische Academies, de Deutsche Botanische Gesellschaft, The American Botanical Society, The Society of American Plant Physiologists, Société Botanique de Genève.

Een Kunstkring op Curaçao.

Maandagavond is hier een Curaçaose Kunstkring opgericht. De Kunstkring is voortgekomen uit het „Trio-comité". Het doel is het bevorderen van kunstuitingen op elk gebied, zoals het aanmoedigen en steunen van muziek-, toneel- en andere kunstuitvoeringen; het doen houden van lezingen; het organiseren van tentoonstellingen enz.

De statuten zullen ter goedkeuring worden ingezonden aan het Bestuur van Curaçao.

In het bestuur werd gekozen tot voorzitter den Hr. M. J. van Westrienen, verder Mevr. Noorduyn en de Heren C. Gorsira, S. M. L. Maduro, Boskaljon, D. Capriles en Kroon.

Frater Leopold. †

In het „Petrus Dondershuis" te Tilburg overleed, na het H. Oliesel te hebben ontvangen, plotseling tengevolge van hartverlamming de eerwaarde Frater Leopold Moesman in de ouderdom van 43 jaren. Een wakker strijder, een vurig werker voor de Roomse zaak, een onderwijzer, die zich met hart en ziel aan zijn schone taak, het R.K. Onderwijs gaf.

Frater Leopold Moesman, geboren te Oudewater, trad in de Congregatie der Fraters van Tilburg 13 Nov. 1909. Na een tijd werkzaam te zijn geweest in Tilburg en Oss, vertrok hij als onderwijzer-missionaris naar Curaçao, waar hij vijf jaar met groot succes werkte voor het heil der Curaçaose jeugd. Op raad van zijn dokter moest hij in 1919 repatrieren, om in het Moederland weer op verhaal te komen. In Zwolle, Den Bosch, Medemblik en Tilburg wijdde de jonge oud-missionaris daarna weer al zijn krachten aan zijn schooltaak.

Pastoor Zoetmulder.

Volgens bericht uit Holland zal Pastoor Zoetmulder, die in 1934 om gezondheidsredenen van hier vertrok, in September als missionaris naar de Oranje-Vrijstaat in Zuid-Afrika vertrekken.

Examens.

De jongejuffrouwen A. Slockers en Maria Cubillán hebben met goed gevolg examen afgelegd in de Spaanse taal in 't pensionaat Welgelegen.

Curaçaose Athletiek Bond.

Op Zondag 18 Augustus a.s. zullen de eerste Curaçaose Record wedstrijden op het gebied der Athletiek worden gehouden op het Asiento terrein te Rio Canario. Aanvang 2 uur n.m. precies.

Programma:
100 M., 400 M., 1500 M. hard lopen. Speer- en discuswerpen.
Hoog- en verspringen met aanloop 4×100 M. estafette.
Olympische estafette 300-400 200-100 M.

Behoudens art. 20 van het Huishoudelijk Reglement zal aan hen die de beste prestatie leveren voor elk afzonderlijk nummer naast de eerste prijs ook een Curaçaos Record Diploma worden uitgereikt.

Voor elk nummer zullen drie prijzen beschikbaar worden gesteld.

Het inleggeld bedraagt f 0.25 per persoon per nummer.

Gouverneur Van Slobbe op Hato.

Naar we vernemen zal Z.Exc. Gouverneur Van Slobbe de tweede helft van de Maand Augustus in vacantie doorbrengen op zijn landgoed Hato.

Het Trio Concert.

A.s. Maandag komen hier van Suriname het bekende Trio van het concertgebouw.

Dinsdag a.s. is het openingsconcert in het Theater Roxy, daarna gaan de Heren naar Aruba maar zullen Zaterdagavond spelen op de Isla.

Maandag 26 Augustus en Woensdag 28 Aug. zijn de laatste concerten.

Kaarten zijn nog verkrijgbaar bij de Hr. Vic. Pinedo.

We verwachten grote opkomst van het Curaçaose muziekminnend publiek.

Regenval in het Tweede District over de Maand Juli 1935.

Rust	18	m.m.
Klein Kwartier	19	m.m.
Scherpenheuvel	17.3	m.m.
Montagne	14	m.m.
Gr. St. Joris	17	m.m.
New Port	18	m.m.
Blauw	15	m.m.
Santa Maria	20	m.m.
Zuurzak	8.8	m.m.
Santa Rosa	11	m.m.
Hato	13	m.m.

Politieberichten.

Bij de politie zijn binnengekomen een 6-tal aangiften van mishandeling, welke zaken allen worden onderzocht.

Aangifte werd gedaan van diefstal van enig hout, vanaf een plantage in het 3e District. Bij het hierna ingesteld onderzoek zijn enige planken bij den vermoedelijken dader in beslag genomen.

Ernstig auto-ongeluk op Montagne.

Nabij Montanje heeft een aanrijding plaats gehad tussen een autobus en een vrachtauto, waarbij de vrachtauto omgeslagen is en een der inzittenden, den 59 jarigen S. op slag gedood en drie der andere inzittenden waaronder de chauffeur niet ernstig werden gewond. Beide wagens werden ernstig beschadigd. Uit het voorlopige door de politie ingesteld onderzoek is komen vast te staan, dat de vrachtauto, waarmede met grote snelheid moet zijn gereden, te veel aan de linkerzijde van de weg heeft gehouden. Het schijnt dat de chauffeur van deze auto, welke onder de invloed van alcoholhoudende drank verkeerde, schuld aan deze aanrijding treft. Het lijk van het slachtoffer is ter gerechtelijke schouwing naar het Sint Elisabeths-hospitaal alhier vervoerd, terwijl de drie gewonden aldaar ter verpleging zijn opgenomen. De zaak wordt verder onderzocht.

Alsnog werd aangifte gedaan, door den 52-jarigen landbouwer G., dat een buurman van hem, een hem toebehorende geit heeft dood geslagen. Wordt onderzocht of hier sprake is van vernieling of van dierenmishandeling.

Tevens werd aangifte gedaan van vernieling van een spiegelruit in een winkel in de Prinsesstraat alhier.

Alsnog deed een 64-jarige visser aangifte van diefstal van 2 viskorven van hem, welke hij had uitstaan in het water nabij Zaquito. In verband hiermede is een 13-jarige jongen aangehouden, die bekend heeft de diefstal te hebben gepleegd en zeide ze weer in het water te hebben uitgezet. Ondanks getracht is de korven terug te vinden, mocht zulks niet gelukken.

Uit een winkel aan Punda zijde is een bedrag van f 5.— ontvreemd. Niet uitgesloten is, dat een 15 jarige winkelbediende zich hieraan schuldig heeft gemaakt. Toen zijn chef hem hiernaar vroeg is hij weggelopen en niet meer terug gekomen. De Politie spoort naar dezen jongen, teneinde hem over de zaak te horen.

In een winkel op Otrobanda heeft men zich door middel van braak toegang verschaft. Uit genoemde winkel is hierop een flink bedrag aan geld ontvreemd uit een kasregister, hetwelk opengebroken bleek. Een poging tot het openbreken van een tweede kasregister mislukte. Tot het openbreken van een aldaar aanwezige brandkast, waarin een groot bedrag aan geld, heeft men geen poging gedaan. De Politie onderzoekt de zaak.

Aangifte werd gedaan door den 68-jarigen L., dat hij door een 47-jarigen visser genaamd M. mishandeld is geworden. Proces-verbaal wordt opgemaakt.

Bekeurd door de Politie is de 32-jarige vrouw R. terzake het verkopen van buitenlandse loterijbiljetten. Zij verklaarde deze loterijbiljetten te hebben gekocht van den 64-jarigen P. die zulks bekende en tegen wien eveneens proces-verbaal wordt opgemaakt.

Aangifte is gedaan door den 25-jarigen A. dat zekere P. op het Rif alhier met een revolver een schot op hem had gelost. In verband hiermede is laatstgenoemde aangehouden en aan de Hoofdwacht van Politie voor onderzoek ingesloten. Hij ontkent geschoten te hebben, doch beweert, dat A. op hem een schot heeft gelost. Tegen P. bestaan echter sterke aanwijzingen zodat hij in bewaring wordt gehouden.

Op den Berg Altena stak de 56-jarige vrouw L. met een 3-jarig kind op haar arm de rijweg over, zonder uit te zien naar eventueel aankomend verkeer, waardoor zij een uit de richting Saliaja aankomende auto eerst op het laatste ogenblik bemerkte. Zij liep juist nog vóór de wagen heen en wilde op het trottoir stappen, doch gleed hiervan af waardoor zij met het kind viel, tengevolge waarvan beiden zeer lichte verwondingen aan de benen bekwamen.

Voor zover uit het onderzoek is gebleken treft den bestuurder van de auto geen schuld.

GEMENGD NIEUWS.

De Lepra-bacil.

Na onderzoekingen, welke twee jaar hebben geduurd, zijn, naar de „Matin" meldt, dr. Vaudremer en Madame Brun erin geslaagd cultures van de lepra-bacil te kweken.

De bacil zelf werd in 1871 door den Noorsen geneesheer dr. Hansen ontdekt, doch tot nu toe was het nooit mogelijk gebleken de bacil te kweken.

Dr. Vaudremer heeft gebruik gemaakt van de vloeistof, die had gediend voor het kweken van een soort waterpest, Aspergillus, om de lepra-cultures te verkrijgen.

Hieruit had hij een nieuw vaccine geëxtraheerd, dat reeds met succes op mensen was toegepast.

Vingerafdrukken.

De New-Yorkse politie heeft een verbeterd systeem in gebruik genomen voor het opsporen van vingerafdrukken op stoffen.

Een vingerafdruk ontstaat doordat een weinig van de door het lichaam afgescheiden zouten op de aangeraakte plaats achterblijft. Door nu gebruik te maken van een oplossing van zilvernitraat, wordt dit zout omgezet in zilverchloride, waardoor de vingerafdruk zwart wordt.

Voor donkere stoffen wordt in plaats van zilvernitraat calciumsulphide gebezigd, dat een lichte afdruk doet ontstaan. Het nieuwe systeem maakt het bovendien mogelijk vingerafdrukken te ontdekken, die reeds enige jaren oud zijn.

Nieuw Röntgenapparaat.

Door Dr. Grosmann en Prof. H. Chaol te Berlijn, is een nieuw röntgenapparaat uitgevonden, dat volgens de „Deutsche Allgemeine Zeitung" de belangrijkste bijdrage vormt voor de röntgenlogie van de laatste tien á twintig jaar. Dit nieuwe apparaat, de „Tomograaf", maakt het mogelijk van het lichaam op verschillende diepten foto's te nemen. Zo kunnen b.v. de longen gefotografeerd worden zonder dat zij gedeeltelijk door de ribben worden verborgen.

Uit Hollywood.

Een zekere doctor Ralph Willard heeft bekend gemaakt, dat hij erin slaagde een aap in 't leven terug te roepen nadat hij het dier 5 dagen lang in een blok ijs had gehouden bij een temperatuur van 30° onder nul Fahrenheit.

Doctor Willard, die wil aantonen dat het mogelijk is door dit proces de kiemen van de Tuberculose uit te roeien, heeft reeds 200 aanbiedingen en verzoeken ontvangen van T.B.C.-lijders, die zich aan behandeling willen onderwerpen. Ofschoon de doctor bereid is zijn experimenten voor te brengen op een mensenlijk wezen verzet de politie zich hiertegen en dreigt met arrestatie van den doctor en van den persoon, die zich als patient verleent, op klacht van doodslag.

Schuld is net een valstrik; je komt er makkelijk in, maar verbazend moeilijk uit.

Dragers van ideën hebben heel wat meer verantwoordelijkheid dan dragers van wapenen.

Geven zonder pijn te doen, kan alleman; het weigeren zonder pijn te doen, kunnen slechts weinigen.

Er is een ziekelijke scherpzinnigheid die overal vijanden ziet, en er is ook een ziekelijke domheid die overal vrienden ontdekt.

Menigmaal moet men, om een strijd te ontwijken, hem zelf beginnen.

Er is een schone vorm van geveinsdheid: zelfbeheersing.

De mensen geloven gaarne, wat ze wensen dat waar is.

Een goed voorbeeld is het beste wat ouders hun kinderen op de levensweg kunnen meegeven.

Mensen van smaak herkent men aan de modes, waaraan zij niet meedoen.

Half waar is onwaar.

Goed bedoelingen zijn in de practijk evenveel waard als een ladder, die te kort is.

Een lui en een vlijtig mens kunnen bezwaarlijk met elkander leven; de luiaard veracht den naarstige.

Liefhebberijen behoeden voor passies, maar één liefhebberij wordt een hartstocht.

DE FILM VAN DE WEEK.

Alle filmvertoningen in het **Theater Brion** zijn van goedgekeurde films.

Van 19 tot en met 25 Augustus 1935.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

No greater Glory.
Count of Monte Cristo.

In Hollywood.

Servants entrance.
It happened in New York.

In Cinelandia.

The return of Chandu.

B. Onderstaande Films bevatten gedeelten die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

In het theater Roxy.

Notorious Gentleman.
Flying down to Rio.

In Hollywood.

She loves me not.
Double door.

In Cinelandia.

The thin man.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

Als de gedachten op de voorhoofden waren te lezen, was er geen gezelligheid en geen familieband meer.

Koninginnedag.

Op 31 Augustus 1935 zullen ter gelegenheid van de feestelijkheden in verband met de verjaardag van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina bij voldoende deelname de navolgende wedstrijden worden gehouden, t.w.:

1. **BEHENDIGHEIDSWEDSTRIJDEN** op het Damplein:
   a. voor auto's;
   b. voor motorfietsen;
   c. voor fietsen.

Luxe prijzen beschikbaar. Eerste, tweede en derde prijs voor elk der onder a, b en c genoemde nummers.

2. **ROEIWEDSTRIJDEN** in de haven (Botten met 2 roeiers).
Beginpunt Rankamast. Eindpunt voor het Gouvernementshuis.
Geldprijzen beschikbaar; 1e prijs f 20.—; 2de prijs f 10.—, 3e prijs f 5.—.

3. **ZEILWEDSTRIJDEN** voor vissersboten:
Beginpunt Piscaderabaai. Eindpunt in de haven voor het Gouvernementshuis.
Geldprijzen beschikbaar; 1e prijs f 25.—; 2de prijs f 15.—; 3de prijs f 10.—.

Deelnemers aan deze wedstrijden kunnen zich voor de 20ste Augustus 1935 opgeven bij den heer H. de Jongh, „De Jongh's Sporthuis", Otrabanda.

DANKBETUIGING.

Ondergeteekenden betuigen hierbij hun hartgrondigen dank voor de vele blijken van simpathie ondervonden van de Eerw. Paters, Fraters en Zusters, en tevens van alle vrienden en bekenden bij het ter aarde bestellen van hun geliefde en onvergetelijke echtgenoote en Moeder

Johanna Zimmerman.

Namens de familie
EUGENE ZIMMERMAN
en kinderen.

K. L. M.

Wegens beschadiging van de „OEHOE" op het vliegterrein te Aruba, zijn wij genoodzaakt de vliegdienst Curaçao — Aruba tijdelijk stil te leggen.

Waarschijnlijk wordt eind volgende week de dienst met de „SNIP" hervat, waarover nader bericht volgt.

Koninklijke Luchtvaart Mij.
Afd. West-Indië.

15 Aug. 1935.

Dankbetuiging.

Langs deze weg betuig ik mijn hartgrondige dank aan Dr. AARS, Off. v. Gezondh. voor zijn zorg en behandeling en tevens ook aan de Eerw. Zusters Secunda, Lucretia, Theobalda, Barbara, Celesta van 't Sint Elizabeth Gasthuis, gedurende de ziekte van mijn zoon

Adolf Oehlers.

Namens de familie
A. OEHLERS.

THE NEW-ZEALAND SHIPPING CO., LTD.
SHAW SAVILL & ALBION CO., LTD.,

Snelste verbinding met passagiersboten tussen Curaçao en:

PANAMA & NEW-ZEALAND	SS. „MATAROA"	(12.500 Ton)	(C)	21|22 Aug.
	SS. „REMUERA"	(11.500 Ton)	(C) & (T)	4|5 Sept.
	SS. „AKAROA"	(15.000 Ton)	(C)	17|18 Sept.
LONDEN & SOUTHAMPTON	SS. „ROTORUA"	(12.250 Ton)	(T)	7/8 Aug.
	SS. „TAMAROA"	(12500 Ton)	(C)	6/7 Sept.
	SS. „RUAHINE"	(11.000 Ton)	(T)	11|12 Sept.

C — Cabin Klasse T — Toeriste Klasse

Cabin Klasse naar Panama	£ 7—10—0 (Minimum)
Toeristen Klasse naar Panama	5—0—0 „
Cabin Klasse naar New Zealand	42.— „
Toeristen Klasse naar New Zealand	28.— „
Cabine Klasse naar Engeland	30.— „
Toeristen Klasse naar Engeland	25.— „

PASSAGEPRIJZEN WORDEN BEREKEND VOLGENS DEN KOERS VAN DEN DAG.

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.

De Ruyterplein 2. Telefoon: No. 72 & No. 505.

JOHN G. EMAN, Agent Oranjestad Aruba.

Compañia Trasatlántica

(Spaansche Lijn.)

Eerstvolgende afvaarten van Curaçao:

naar Pto. Cabello, La Guayra, STO. DOMINGO, San Juan, Kanarische Eilanden (Tenerife en|of Las Palmas), Cadiz en Barcelona:

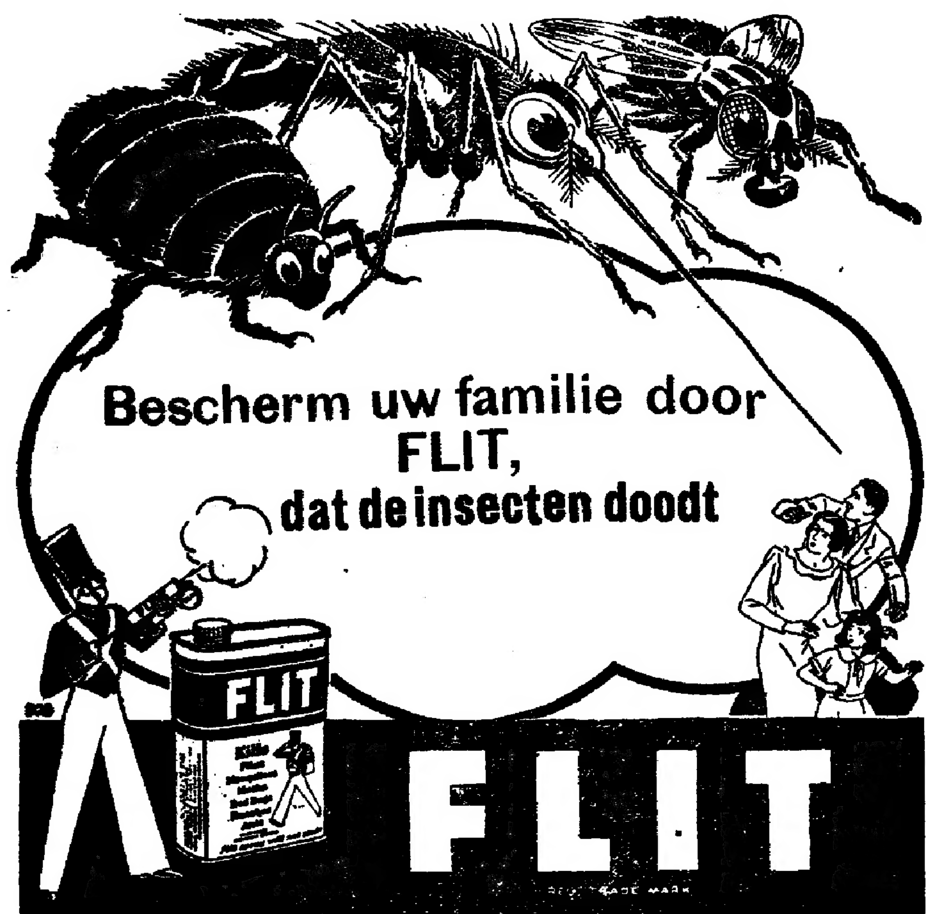
SS. „Magallanes"	16-17 Augustus
SS. „Juan Seb. Elcano"	13-14 September
SS. „Magallanes"	17-18 October.

Categorie 1ste klas hotel, zwembad, cine, etc. etc.

Alle inlichtingen te bekomen bij:

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.

De Ruyterplein No. 2. Telefoon No. 72 & 505.

---

v. ROSSEM'S
Poorters-Toeback
DE BESTE VARINAS

Een ding is zeker
Uw Haar
heeft behoefte
aan

Silvikrin

Stopt den haaruitval, doet het haar groeien en verwijdert de roos. Tegen kale plekken en kaalhoofdigheid. Maakt de hoofdhuid sterk, gezond en vitaal.

Haren groeien door Silvikrin

Zet een flesch op Uw waschtafel

PULMONIA

Llame un médico. Entonces dé el tratamiento de "emergencia" con

VICKS VAPORUB

OBRA DE 2 MODOS A LA VEZ

VAN GROOT BELANG!

We hebben de eer onze geachte klanten mede te deelen, dat wij alles wat zij van ons gelieven te bestellen, aan huis zullen laten bezorgen; hunne orders zullen direkt worden uitgevoerd.

Wij memoreeren, dat wij steeds in voorraad hebben zuivere medicamenten en pharmaceutische specialités, suikergoed, wijnen, likeuren, sigaren enz.

de LANNOY & Co.
„BOTICA CENTRAL".

4-2 **Telefoon 281.**

J. J. Beaujon, notaris
en
Mr. S. G. C. van der Veen Zeppenfeldt

deelen hierbij mede dat zij hunne kantoren hebben overgebracht naar de BITTERSTRAAT Nos. 36 en 40 Scharlo.

2- 2 Curaçao, Augustus 1935.

VAN GROOT BELANG!

Wij hebben de eer onze geachte klanten mede te deelen, dat wij alles wat zij van ons gelieven te bestellen, aan huis zullen laten bezorgen; hunne orders zullen direkt worden uitgevoerd.

Wij memoreeren, dat wij steeds in voorraad hebben zuivere medicamenten en pharmaceutische specialités, suikergoed, wijnen, likeuren, sigaren enz.

de JONGH & Co.
„BOTICA DEL PUEBLO".

4-2 **Telefoon No. 218.**

Op veertigjarigen leeftijd opnieuw loopen geleerd.

Jichtpijnen absoluut verdwenen.

Hier is een brief met een bemoedigende mededeeling voor ieder, die aan jicht lijdt. De brief is van een veertigjarigen man, die langen tijd bijna niet loopen kon. Op aanraden van zijn dokter gebruikte hij Kruschen Salts. Nu is hij weer flink en geheel gezond.

„Reeds geruimen tijd was ik lijdende aan jicht in mijn voeten. Het loopen ging zeer moeilijk. Ik probeerde verschillende geneesmiddelen maar niets hielp. Toen werd mij door mijn huisdokter Kruschen Salts voorgeschreven, omdat hij daar in zijn practijk al zooveel goede resultaten mee gehad had. Het doet mij groot genoegen, u nu te kunnen melden, dat, na eenige maanden Kruschen Salts gebruikt te hebben, de pijnen geheel verdwenen zijn Het loopen is nu weer zeer goed oin orde." A. O.

Het is algemeen bekend, dat jicht rheumatiek worden veroorzaakt door de naaldscherpe urinezuur-kristallen, die zich in de spieren en gewrichten nestelen.

Kruschen Salts rondt de scherpe kanten van deze kristallen af en lost ze langzamerhand geheel op. Daarna zuivert Kruschen het lichaam van elk spoor dezer opgeloste kristallen en voorkomt, dat zij zich ooit weer vormen. Hoe? Eenvoudig, door het lichaam te helpen elken dag de onverteerde spijsresten, die urinezuur veroorzaken, en andere giften, die de gezondheid ondermijnen, te verwijderen.

Begin morgen met „de kleine dagelijksche dosis" en blijf daar eenigen tijd bij. De schitterende resultaten zullen U dusdanig voldoen dat U voortaan niet meer zonder Kruschen zult willen.

Kruschen Salts

Fabrikanten: E. Griffiths Hughes. Ltd. Manchester Engeland.

Herwin een heerlijke Gezondheid.

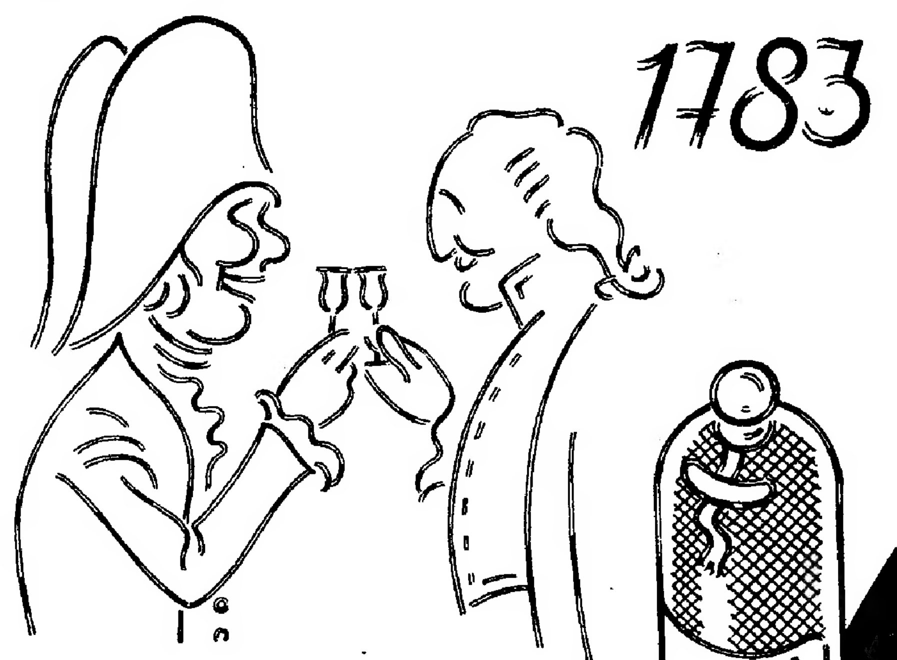
MEEN niet, dat een krachtige gezondheid onbereikbaar zou zijn. Vele duizende menschen immers hebben reeds na enkele weken Sanatogen gebruik, **weer het heerlijke gevoel** eener sterke gezondheid herkregen.

Wat Sanatogen voor die duizenden deed zal het ook voor U doen. De versterkende werking van Sanatogen dringt tot diep in het lichaam door. Sanatogen overwint de eigenlijke oorzaak van Uw klachten: zenuwzwakte - doordat het in het lichaam de stoffen brengt die voor versterking van bloed en zenuwen noodig zijn.

Op geheel natuurlijke wijze verhoogt Sanatogen zoo Uw krachten.

Dat drukkende gevoel van vermoeidheid zal van U afvallen en die ellendige prikkelbaarheid verdwijnen. Met Sanatogen zult gij U opgewekt en vroolijk gaan voelen - Uw eetlust zal verbeteren, Uw slaap weer rustig en versterkend zijn.

Begin nog vandaag Sanatogen te gebruiken, dan zal reeds binnen enkele dagen dat heerlijke gevoel van jeugdige kracht en gezondheid Uw lichaam doortintelen.

Patriotten en Prinsgezinden bleven in de 18de eeuw in één opzicht harmonieeren: zij namen

BOLS 1575

ELKEN DAG ÉÉN GLAASJE.

XIth Olympiad
1936.
Berlin.
(Germany)

HAPAG
HAMBURG-AMERIKA LINIE

Next sailings from CURACAO:

To EUROPE, via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:

MS. „CORDILLERA"	Aug. 22
MS. „PHRYGIA"	Sept. 8
MS. „CARIBIA"	Sept. 19
SS. „SESOSTRIS"	Oct. 5

To CENTRAL AMERICA (Pto Colombia, Cartagena, Cristobal, Pto. Limon, Pto. Limon, Pto. Barrios):

SS. „SESOSTRIS"	Aug. 28
MS. „PALATIA"	Sept. 2
MS. „CARIBIA"	Sept. 5
SS. „SYRA"	Sept. 25

To MARACAIBO:

SS. „ALEMANIA" in connection with our transatlantic steamers.

EDWARDS, HENRIQUEZ & CO., Curaçao, Tel. 106.

ARUBA TRADING CO., Aruba.

ALUMINUM LINE.

Geregelde vracht en passagiersdienst tussen New Orleans, Mobile, **Port au Prince, Santo Domingo,** CURACAO, Puerto Cabello, La Guaira en PARAMARIBO, en **vandaar direct naar CURAÇAO** en New Orleans als volgt:

	Vertr. New Orleans	Aank. Curaçao	Aank. Paramaribo
SS. „VESTVANGEN"	Juli 27,	Aug. 5,	. . . .
SS. „DALVANGEN"	Aug. 17,	Aug. 26,	Sept. 3.
SS. „VESTVANGEN"	Sept. 9,	Sept. 16,	. . . .

	Vertr. Paramaribo	Aank. Curaçao	Aank. New Orleans
SS. „DALVANGEN"	Sept. 9,	Sept. 13,	Sept. 24*
SS. „DALVANGEN"	Oct. 21,	Oct. 25,	Nov. 5*

* Schepen aldus gemerkt gaan naar Mobile, Ala., en vandaar naar New Orleans, La.

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.

De Ruyterplein 2. Telefoon No. 72 & No. 505

JOHN G. EMAN, Agent Oranjestad Aruba.

FOR SALE.

2 Incubators and Brooders.
1 Concrete block making machine.
8 Hand winches 1 and 2 ton.
1 Campbell industrial oil engine.
1 Generator, 220-18 kilowatt. D.C. belt driven complete with pulley and slide rails.

For information and prices apply

AREND PETROLEUM MAATSCHAPPIJ
ORANJESTAD, ARUBA. 5

Bijblad van de „AMIGOE DI CURAÇAO" van 17 AUGUSTUS 1935.

SPORT-RUBRIEK.

Officiële Mededelingen

VAN

"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 11 Augustus.

A-klasse:	Trappers—Jong-Holland	0—1
	H.V.V.—R.C.C.	0—4
B-klasse:	Bismarck II—Atletico	2—1
	Transvaal II—M.S.V. II	1—5
	Scherpenheuvel—Hercules II	Niet doorgegaan.

STAND-COMPETITIE-WEDSTRIJDEN per 11 Augustus 1935.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
R.C.C.	6	4	2	0	14	4	10	1.67
JONG HOLLAND	7	5	1	1	15	6	11	1.57
BISMARCK	7	5	1	1	13	7	11	1.57
VOLHARDING	6	4	0	2	8	3	8	1.33
TRAPPERS	6	3	0	3	9	6	6	1.—
HERCULES	7	3	1	3	9	10	7	1.—
M.S.V.	8	3	1	4	14	12	7	0.88
AJAX	5	0	3	2	0	6	3	0.60
TRANSVAAL	6	1	1	4	3	8	3	0.50
H.V.V.	6	0	2	4	4	15	2	0.33
ASIENTO	6	0	2	4	3	15	2	0.33
B-klasse:								
SCHERPENHEUVEL	4	4	0	0	14	2	8	2.—
VOLHARDING II	6	5	0	1	10	2	10	1.67
BISMARCK II	4	2	1	1	5	4	5	1.25
R.C.C. II	6	3	1	2	14	10	7	1.17
JONG-HOLLAND II	7	3	2	2	15	5	8	1.14
HERCULES II	7	4	0	3	8	10	8	1.14
TRAPPERS II	6	2	2	2	9	8	6	1.—
M.S.V. II	4	2	0	2	7	8	4	1.—
ASIENTO II	3	1	0	2	2	4	2	0.67
AJAX II	6	2	0	4	5	13	4	0.67
ATLETICO	6	1	0	5	3	7	2	0.33
TRANSVAAL II	7	1	0	6	7	26	2	0.29

Op Zondag a.s. zullen geen competitie-wedstrijden plaats vinden in verband met te houden athletiekwedstrijden door de C.A.B.

Op Zondag 25 Augustus zullen op het terrein Mundo-Nobo de voorwedstrijden om de Wilhelminabeker worden gespeeld. Programma van deze dag zal de verenigingen nader bekend gemaakt worden.

IN- EN AFSCHRIJVING

Werkende Leden van 5 t/m 12 Augustus 1935.

INGESCHREVEN:

„Asiento", C. J. E. Bloemendaal, Emmastraat — per 7/8 '35.
„Ajax", P. Kirindongo, ? — per 10/8 '35.

Het Bestuur.

Uit het leven van Alfred Dreyfus.

Een veel omstreden figuur.

Enkele weken geleden hebben wij reeds mededeling gedaan van het overlijden van den man die in het begin van deze eeuw, heel de beschaafde wereld in beroering bracht.

Wij laten uit deze merkwaardige geschiedenis nog de navolgende bijzonderheden volgen.

Alfred Dreyfus was in 1859 in Mulhouse geboren. Hij kwam in het leger, werd in 1889 kapitein en kreeg, nadat hij de Hogere Krijgsschool ofgelopen had, een aanstelling in het ministerie van oorlog. In de zomer van 1894 kwam een anonyme brief ter kennis van het ministerie, het zo berucht gworden borderel, gadresseerd aan den Duitsen militairen attaché von Schwarzkoppen, waaruit moest worden afgeleid, dat een Frans officier landverraad pleegde. Ongelukkigerwijze toonde het handschrift enige gelijkenis met dat van Dreyfus. De verdenking viel op hem en op 15 October werd hij gearresteerd. Hij hield hardnekkig zijn onschuld vol, positieve bewijzen tegen hem waren, ondanks de gelijkenis van het handschrift, moeilijk te leveren en dit verleidde generaal Mercier, den minister van oorlog, er toe de leden van de krijgsraad op de hoogte te brengen van geheime documenten, die op zichzelf geen enkele bewijskracht hadden, maar niet nalieten de gewenste indruk te maken. Op 22 December 1894 werd Dreyfus eenstemmig schuldig bevonden en veroordeeld tot levenslange deportatie.

Dreyfus en zijn raadsman, de toentertijd beroemde Demange, waren van de overlegging van de geheime stukken niet op de hoogte geweest. Dat feit zou eerst enige jaren later uitlekken. Maar zijn familie hield toch niet op aan zijn onschuld te geloven en zijn broeder, Matthieu Dreyfus, overtuigd, dat een vreselijke dwaling begaan was, bleef voortdurend streven naar herziening, hetgeen echter onmogelijk was, zolang geen nieuwe feiten konden worden aangevoerd.

Dat was het geval, toen in Maart 1896 kolonel Picquart, het hoofd van de inlichtingendienst, een man, die overigens niets met de familie Dreyfus uitstaande had, een ontdekking deed, die een nieuw licht op de zaak scheen te zullen werpen. Hij kreeg enige brokstukken in handen van een express-brief, welken kolonel von Schwarzkoppen verscheurd had, zonder hem te verzenden en in de prullemand had gegooid, waaruit ze door een Fransen agent waren opgevist. Deze expresse brief, bekend geworden als de „petit bleu", was gericht aan een Frans officier, majoor Esterhazy, en moest de indruk maken, dat deze in dienst van von Schwarzkoppen stond. Bovendien bleek, toen Picquart de gangen van Esterhazy liet nagaan, dat deze een verkwistend leven leidde en diep in de schulden stak. Het handschrift van het borderel, dat nu ook weer voor de dag werd gehaald, bleek eveneens van Esterhazy. Overtuigd, dat Esterhazy schuldig was en Dreyfus onschuldig, legde Picquart de stukken aan zijn meerderen voor. Maar dezen, de generaals Boisdere en Gonse, wensten, ook al omdat zij de gedachte aan Dreyfus' schuld niet konden opgeven, geen heropening van de zaak en verboden Picquart zijn onderzoek voort te zetten.

Toen hij daarop antwoordde, dat hij niet kon sterven, zonder dat een dergelijke wetenschap bekend geworden was, werd hij naar Tunis verplaatst. Omstreeks die tijd kwam kolonel Henry, de onderdirecteur van de inlichingendienst, bovendien met een brief voor de dag, welke afkomstig heette te zijn van kolonel Panizzardi, den Italiaansen militairen attaché, waarin over Dreyfus gesproken werd in termen, die, indien de brief echt was geweest, zijn schuld zouden hebben bewezen.

De brief was echter een vervalsing en de ontdekking van dit feit leidde tot de eerste herziening van de zaak-Dreyfus.

Tezelfder tijd, dat was op het eind van 1897, was ook Matthieu Dreyfus door puur toeval tot de ontdekking gekomen, dat het handschrift van de borderel dat van Esterhazy was. Op 15 November 1897 schreef hij een brief aan den minister van oorlog, waarin hij Esterhazy van het misdrijf beschuldigde, waarvoor zijn broeder onschuldig veroordeeld was. Wel werd deze voor de krijgsraad gedaagd, maar deze, onder de invloed van de generale staf, die onwillig was, om een eventuele fout te moeten erkennen, behandelde de zaak zo formeel, dat de vrijspraak van te voren vaststond. Een perscampagne van ongewone hevigheid brak los tegen diegenen, die een herziening van het vonnis bepleitten, die op hun beurt als landverraders werden voorgesteld. Kolonel Picquart werd in de gevangenis geworpen onder het voorwendsel, dat hij vertrouwelijke papieren aan een burger (Lebois) had meegedeeld.

Desondanks kreeg de zaak-Dreyfus, met name in intellectuele kringen, steeds meer aanhangers. Georges Clemenceau en Pressensé in de pas opgerichte L'Aurore, Yves Guyot, Joseph Reinach e.a. in de Siècle zetten een agitatie op touw, die niet weer bedaarde, voor het recht had gezegevierd. Twee dagen na de vrijspraak van Esterhazy op 13 Januari 1898, publiceerde Zola in L'Aurore de open brief aan den president van de republiek, waarvan de aanhef en de titel „J'accuse" een gevleugeld woord geworden is en waarin hij pogingen, om de waarheid te onderdrukken, aan de kaak stelde. Op verzoek van het ministerie van oorlog werd een vervolging tegen hem ingesteld. In Februari 1899 kwam de zaak voor. De verdedigers van Zola, Labori en Albert Clemenceau, een broeder van de staatsman, voerden vele bezwijzen van de onschuld van Zola aan, waardoor een groot deel van het publiek werd overtuigd. Maar in meerderheid bleef de openbare mening zijn zaak toch nog ongunstig gestemd en Zola werd tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld. Voorlopig nam hij de wijk naar Engeland.

In de loop van 1898 had Cavaignac, minister van oorlog in het kabinet van Brisson, reeds getracht het steeds aanhoudender geroep om revisie te laten verstommen, door in de Kamer de z.g. brief van Panizzardi voor te lezen, welke kolonel Henry geproduceerd had. Spoedig echter kwam uit, dat het maakwerk van Henry zelf was, die daarop gearresteerd werd en in zijn cel zelfmoord pleegde. De regering kwam door een en ander tot het besluit het verzoek van mevrouw Deyfrus om herziening van het vonnis van haar man voor te leggen aan het hof van appel. Na een onderzoek, dat maandenlang duurde, vernietigde dit inderdaad het vonnis van 1894 en gelastte een nieuw onderzoek voor de krijgsraad van Rennes.

Deyfrus werd teruggehaald uit Guiana. Een maand lang stond hij opnieuw terecht. En toen, op 9 September 1899, **werd hij toch weer, met vijf tegen twee** stemmen, schuldig bevonden, met verzachtende omstandigheden ditmaal, op grond waarvan hij tot tien jaar gevangenisstraf werd veroordeeld. Tien dagen later besloot de regering Dreyfus gratie te verlenen. Hij werd terstond op vrije voeten gesteld, vestigde zich aanvankelijk te Genève, maar keerde toen weer naar Parijs terug.

Eerst op het eind van 1903 kwamen feiten aan het licht, welke een nieuwe revisie mogelijk maakten, welke er, na een uiterst langdurige onderzoek toe leidden, dat op 12 Juli 1906 het hof van appel het vonnis van 1894 definitief vernietigde. Dreyfus werd geheel gerehabiliteerd. Terstond volgde het regeringsbesluit, waarbij hij met de rang van majoor van de artiellerie in het leger hersteld werd. Een jaar lang deed hij dienst en in 1907 nam hij ontslag. In 1908, ter gelegenheid van de overbrenging van het stoffelijk overschot van Zola naar het Panthéon, werd hij het slachtoffer van een aanslag van den anti-semietischen journalist Gregorie, die twee schoten op hem lostte, waarvan één hem licht verwondde. Bij het uitbreken van de oorlog nam hij wederom dienst, werd in 1918 tot luitenant-kolonel bevorderd en kort daarop met het Legioen van Eer beloond en sindsdien leefde hij in ruste.

Het toeval heeft gewild, dat hij de ogen heeft gesloten op de verjaardag van het arrest, dat hem van de blaam zuiverde, dat het vonnis van 1894 op hem geworpen had.

Duelbaron.

Uit Engeland is ons het overlijden gemeld van sir Caude Champion de Crespigny, de laatste ridder zonder vrees of blaam, held van talloze avonturen en schandaalzaken uit het eind van de 19de en het begin van de 20e eeuw, recordzwemmer, parforce-rijder, bokskampioen en de galantste cavalier van zijn tijd.

Deze edelman, die voor de duivel zelf nog niet bang was, is 88 jaar oud geworden, wat erg verwondert als men hoort in welke gevaren hij verkeerd heeft. Met Sir Claude is de dynastie der romantische avonturiers en moderne ridders uit de Tafelronde van Koning Arthur uitgestorven. Hij had zijn moed trouwens van niemand vreemd, want de Crespigny's zijn vele generaties, sinds hunne voorvaderen tijdens de Hugenotenstrijd naar Engeland kwamen, de helden van de adel geweest en de mannen van wie, in de voorname kringen en bij het volk, altijd het laatste sterke stukje werd verteld. De erfgenaam van Sir Claude is officier, een stramme en martiale vijftiger, maar hij is een Spiessburger in vergelijking tot zijn vader, die alleen meer duels uitgevochten heeft dan alle officieren van het Engelse leger tezamen, in de laatste halve eeuw. Geen duellant heeft zo dikwijls gezegevierd en werd zo dikwijls overwonnen als Sir Claude Champion de Crespigny, de vierde baron van zijn geslacht, landgoedbezitter, soldaat, globetrotter, rentenier en meester in die takken van sport, waarbij het op persoonlijke moed aankomt en, voor alles, op dood en leven gaat. Een waaghals zonder weerga.

„Omdat hij zo dikwijls zijn leven op het spel gezet heeft, behield hij het in al zijn gevechten", vertelde een van zijn vrienden in de salon van het oude herenhuis Champion Lodge.

In het vertrek ernaast was Sir Claude opgebaard. Buiten woedde een verschrikkelijk onweer. De regen plaste op het dak, zweepte de vensters, de muren, de weerhaan van het rentmeestershuis. In de haard knisterden smeulende houtblokken, want het was een koude voorzomerdag. Alles was donker, alleen het vuur verlichtte den verteller van Sir Claude's avonturen en het wierp schaduwen op de eiken meubelen, het snijwerk van de wanden, de wapenrekken, waarin rapieren en pistolen hingen.

„Sir Claude heeft over de driehonderd duels uitgevochten, maar altijd met dezelfde tegenstander: de Dood." Dromerig staarde de grijze buurman van den overledene in het vuur.

Als achtjarige jongen sprong Claude van het dak af in de hoenderhof. Hij had gewed en hij won. Daarbij brak hij voor de eerste keer zijn arm, maar hij vertrok geen spier. Sindsdien brak hij alle beenderen driemaal.

Het laatste duel leverde hij kort voor hij de laatste adem uitblies. Plotseling bedacht zich zijn tegenstander en pakte hem bij de strot... Toen moest Sir Claude het opgeven.

Als jong soldaat ging hij naar Indië bij een jachtpartij werd hij aangevallen door een reuzenslang. Hij vocht voor zijn leven als Laokon. Met een bijl bevrijdde hij zich uit de dodelijke omarming van de slang en versloeg hem. De strijd duurde een half uur. Machteloos moesten zijn vrienden toezien hoe het monster zich steeds vaster om zijn lichaam heenslingerde. Tot hij een arm wist vrij te maken en het dier de genadeslag toebracht.

In Zuid Afrika stortte zich een gewonde rhinoceros bij een jachtpartij op hem. Toen het beest tot op twee passen genaderd was schoot hij 't zijn laatste kogel in de bek. Kort daarop sprong hij van een steile klip in de van haaien wemelende zee, om een gekantelde zeiler aan de dood te ontrukken. Toen hij de oever reeds bereikt had hapte een haai naar een van zijn benen en trok hem de laars van de voet.

In Spanje verkleedde hij zich als toreador en sprong van de toeschouwerstribune af in de arena. Hij redde een picador van de horens van de stier, door de aandacht van het dier op zich te vestigen en dankte slechts aan een toeval zijn leven. Want hij gleed uit en de stier miste zijn sprong. Hierbij had hij vergeten zijn degen mee te nemen...

Zulke gebeurtenissen hardden hem tegen doodsvrees. Hij was voor niets of niemand bang, sprong voor iedereen in de bres en daagde elkeen uit die hem maar in het geringste beledigde of onbehoorlijk over een dame sprak, ook als hij haar naam voor het eerst hoorde. Men meed op de duur zijn gezelschap, omdat hij in de omgang een veel te gevaarlijk heer was. Zelfs zijn intiemste vrienden liepen de kans op de degen uitgedaagd te worden, ook als zij Sir Claude Champion de Crespigny aanvankelijk in het beste humeur aantroffen. En toen hij eens 'n keer „vasten" moest van tweegevechten, omdat hij tijdelijk sheriff van zijn graafschap was, ging hij den beul helpen bij het terechtstellen van drie misdadigers, die hij zelf ter dood veroordeeld had.

Vijftig jaar geleden zweefde hij in een ballon over de Noordzee, viel naar beneden en brak allebei zijn benen. Een paar jaar later sprong hij in een stroomversnelling van de Nijl, doorkruistte de kolkend watermassa's en kwam op de andere oever aan, toen zijn vrienden hem allang afgeschreven hadden. Niet gaarne vertelde hij, dat hij in de oorlog van '70 in het leger der Duitsers voor Parijs had gevochten, want hij was bij die gelegenheid niet eens gewond. En dat de Engelsen hem niet mee in de wereldoorlog namen, omdat hij „pas 67" was, heeft hij den minster van oorlog uit die dagen nooit vergeven.

Als er nergens in de wereld oorlog was **en er dus niets te vechten viel, zocht Sir Claude tijdverdrijf in zijn eigen land.** Hij hield van afwisseling in de keuze der wapenen. Degens en pistolen vond hij niet aardig meer. Hij daagde zijn tegenstanders uit in de boksring of op de renbaan. Als vierenzeventigjarige zond hij zijn secondanten eens naar een dokter, die even oud was. Hij stelde hem het volgende voor: een wandeling van Londen naar Brighton (ongeveer 80 kilometer), gevolgd door een wedstrijd in het zwemmen en besloten met een ronde van drie minuten in de boksring.

Hij geloofde nu eenmaal aan het duel, volkomen in strijd met de moraal, en verdedigde zijn dogma in woord en geschrift. Hij vond de onmogelijkste methoden voor het tweegevecht uit en brandmerkte in zijn mémoires iedereen als zwakkeling en lafaard, die er niet op in ging. Om fit te blijven, reed hij tot kort voor zijn dood dagelijks een uur lang galop. Als tachtigjarige werd hij een matador in het torenspringen en sprong op de schouders van een anderen zwemmer van het plankier op tien meter hoogte in het water. Trots toonde hij zijn littekens en telde de breuken, die hij bij zijn avontuurlijke ondernemingen had opgelopen. Beide benen had hij gebroken, op jacht driemaal de armen, bij de steeplechase drie ribben, twee vingers bij het dresseren van een wild paard en drie vingerkootjes bij het vuistgevecht met een bokskampioen, dien hij knockout sloeg.

„Ik heb de dood nooit gevreesd," zei hij eens, „omdat het de enige volwaardige tegenstander was die ik vinden kon. En als hij eenmaal in het laatste duel tegenover mij zal staan, sla ik hem de zeis uit zijn knoken, om mijzelf daarmee te richten."

Sir Claude Champion de Crespigny ontmoette de dood in zijn slaapkamer. Toen men hem levenloos naast zijn bed vond, had hij een gebroken wijnkaraf in de hand. Daarmee had de fantastische vechtjas de dood de zeis uit de knoken geslagen...

„De Tijd"

Het katholicisme van het protestantisme.

In het Nederlandse Tijdschrift de Kern vonden we een merkwaardig artikel overgenomen uit het Amerikaanse Tijdschrift Forum (Juni 1935) van Theodore Maynard. Maynard, zoals uit dit artikel blijkt is protestant. Zijn visie, welke hij heeft op het huidige Protestantisme, is niet die van een enkeling, maar geeft werkelijk een opvatting, van duizenden,

Ook wij zien het zo, alhoewel wij als katholiek het misschien wel wat anders zouden gezegd hebben. Omdat het echter ook wel van belang is hoe een Protestant het zegt nemen we het artikel hier over.

Ik vrees, dat de titel van dit artikel nogal zonderling paradoxaal lijkt. Zo ja, dan kan ik slechts zeggen, dat die paradox niet van mij afkomstig is; ik stel haar slechts om ze te onderzoeken.

Historisch beschouwd was het protestantisme in eigen ogen niet een revolte tegen de kerk, maar maakte het er aanspraak op zèlf de kerk te zijn; wie die aanspraak loochende was een ketter. Volgens die theorie waren alleen de protestanten katholieken. Natuurlijk kon men die houding niet lang handhaven, want de verdeeldheid van het protestantisme was weldra opvallend duidelijk.

Het verschil tussen katholiscisme en protestantisme is nooit klaarder geweest dan thans. Toch moet erkend worden, dat het protestantisme, voorzover het waarheid leert, katholicisme leert. De ouderweise soort protestant was vaak een vervelend mens, door zijn bekrompenheid en onverdraagzaamheid, maar hij hield tenminste vast aan zijn waarheid. Misschien verwaarloosde of verwrong hij bepaalde delen der waarheid in haar geheel, maar zijn waarheidsliefde was toch bewonderenswaardig. In die zin was hij katholiek. Calvijn bijvoorbeeld legde zo sterk de nadruk op de almacht Gods, dat hij van Hem bijna een almachtige duivel maakte, als zoiets kon bestaan. Luther kende aan het geloof zulk een buitengewone waarde toe, dat hij de levenshouding bijna verwaarloosde. **Hun beider leerstellingen** waren in hoofdzaak juist; hun ketterij bestond in het geen zij loochenden.

Het moderne protestantisme verschilt in vele opzichten belangrijk van de oude ketterijen en van het zestiende-eeuwse protestantisme. Het beweert zo weinig mogelijk en het loochent zo weinig mogelijk. Theologie kent het bijna niet. De ernstige protestanten zijn niet veel meer dan tekstcritici, voor wie het dogma slechts een archaeologische betekenis heeft; de religie is sentiment geworden. Het komt er op aan religieus-gezind te zijn, zo zeggen zij. In plaats van geloof is er een soort bevallig reageren op het „geestelijke" gekomen, een beetje fijngevoeligheid en een heleboel sentimentaliteit.

Ongetwijfeld kan men met die nieuwerwetse protestanten gezelliger omgaan dan met hun Puriteinse voorouders, maar wie kan iets meer dan goedaardige minachting voor hen koesteren? Het leven is onder die oude zonen des donders misschien moeilijker geweest, maar het was stellig ook belangwekkender. En zij hadden heel wat gemeen met de katholieken.

De ontwikkeling, zoals we die in de geschiedenis van het protestantisme kunnen zien, was van de aanvang af onvermijdelijk. De „hervormers" gingen onder elkaar kibbelen, vormden secten, en de bitterheid van hun wederzijds antagonisme stond in omgekeerde verhouding tot de belangrijkheid van hun meningsverschillen. Het gevolg van die verdeeldheid was desillusie. Als de godgeleerden het zo weinig eens waren, hoe zou men dan tot enige zekerheid kunnen komen aangaande de waarheid? Het was veel gemakkelijker een verdraagzaamheid te aanvaarden, die gegrond was op onverschilligheid jegens de waarheid.

Door de schriftcritiek verloor de bijbel zijn autoriteit als grondslag voor het geloof. Er bleef aan geloof weinig meer over dan bewondering voor de morele leringen van Christus en voor zijn leven. Men was het er over eens, dat de Bergrede zeer mooie dingen bevatte, en daarbij bleef het; de oude Christologie werd genegeerd. Confessies scheiden de mensen maar en dus, zo redeneerden de protestanten, vermoeid van het twisten, moeten we ons maar beperken tot christelijke broederschap zonder confessies. Zij schenen niet te begrijpen, dat een belijdenis een stenen muur is, waarbinnen de mensen zich veilig voelen, maar die aok mensen kan uitsluiten. En als dat wel in hen opkwam begrepen zij, dat het hopeloos was een belijdenis te bezitten, die niet berust op een autoriteit, welke men volkomen kan vertrouwen.

In een preek, die dr. Russell J. Clinchy enige jaren geleden te Washington heeft gehouden, stelde hij de vraag: „Kunnen wij een „Grote Verenigde Protestantse Kerk" helpen opbouwen?... Het moet een kerk zijn met een eenheid naar de geest, want haar geloofsbelijdenis zal nimmer iets bevatten, dat enig man of vrouw insluit." Zijn gemeente zal het wel erg mooi hebben gevonden en gesticht naar huis zijn gegaan, maar ik vraag me af, of dr. Clinchy en zijn hoorders de moeite hebben genomen over de zaak na te denken. Hoe kan er geestelijke eenheid zijn zonder belijdenis? En hoe kan men een belijdenis formuleren, die nooit iemand uitsluit? Ook als zij niets anders behelst dan het geloof aan het vaderschap Gods en de broederschap der mensen, zullen er nog wel enige mensen zijn, die tegen een of beide van deze artikelen der belijdenis bezwaar hebben.

Ik weet natuurlijk wel, wat dominee heeft bedoeld; het zou onaardig zijn hem te hard te vallen. Hij wil wel een geloofsbelijdenis, maar een, die de mensen zoveel mogelijk vrij laat, in hetgeen zij willen of kunnen geloven. Maar dan zal de Verenigde Protestantse Kerk vol komen met mensen, die graag de oude dierbare liederen zingen, welke jeugdherinneringen doen herleven, en die luisteren naar milde preekjes over het geestelijke in de mens. Ik betwijfel echter of die kerk veel toekomst zal hebben, als zij haar leden niet wat stevigers geeft. Op die wijze zou men een eensgezinde protestantse kerk krijgen, naast de eensgezinde katholieke. Er zou een nieuw katholicisme komen van belijdenislozen tegenover het katholicisme met de oude belijdenis.

Men denke niet, dat ik antipathiek sta tegenover het denkbeeld van een eensgezind protestantisme. Ik ben alleen bijzonder sceptisch ten aanzien van de basis, waarop die eenheid moet berusten. Alle katholieken zouden een zucht van verlichting slaken, als de protestanten het eens werden over hun geloofsformulering, hoe die dan ook luidde. Maar nu dit klaarblijkelijk onmogelijk is, moeten zij wel geduldig wachten tot het protestantisme als geestelijke macht in elkaar stort; dan zullen zij voor de zware taak staan, het evangelie te brengen aan een wereld, die haar godsdienstig geloof geheel verloren heeft.

Een belijdenisloos katholiscisme zal de laatste faze van het protestantisme zijn. Men zal trachten, en tracht reeds, alle kenmerken van het katholicisme in het protestantisme in te voeren.

Dr. Clinchy prijst het inzicht der Rooms katholieke kerk, om religieuze orden in te stellen en hij wil, dat de protestanten dit ook doen. Men heeft dit trouwens al eens geprobeerd; zelf ben ik ook bijna lid geworden van een groep predikheren. Ieder respectabele en rijke gemeente wil een Gotische kerk, maar men vergeet uit welke geestelijke hartstocht de Gotische bouwkunst is voortgekomen; de Roomse diensten worden geïmiteerd, men heeft zelfs gepoogd een soort mis in te voeren, maar met miskenning van de betekenis daarvan. Ik heb niets tegen liturgie en ritueel, maar zij hebben alleen godsdienstige waarde, in zoverre zij een godsdienstige werkelijkheid weergeven; anders wordt het pose en vertoning.

Erger nog is, dat vaak oude gebeden en godsdienstige termen worden gebruikt, alleen terwille van de traditie. Dat is walgelijk gehuichel. Als iemand botweg zegt, dat hij niet gelooft in de vleeswording van God in Christus, eerbiedig ik dat. Maar als een geestelijke over de vleeswording preekt en er een omgekeerde uitlegging aan geeft, kan ik dat niet respecteren. In de nu opkomende Grote Verenigde Protestantse Kerk gebeurt dat maar al te vaak. Men wil de bijbel behouden zonder er eigenlijk in te geloven; men gebruikt de oude termen, maar ontneemt er de inhoud aan.

Op die wijze zal geen geestelijke eenheid worden verworven. De enige manier waarop ze verkregen kan worden is die, waarop zij werd behouden: door een heldere scherpe omschrijving en door onvoorwaardelijke aanvaarding ervan door geest, hart en wil.

Die eenheid bestaat in de mis, een offer waaraan allen deelnemen, een daad van gemeenschappelijke verering van den eniggeboren Zoon van God, zoals de katholieke kerk met haar klare belijdenis hem meent te moeten aanbidden.

Men kan geen katholicisme hebben zonder de ziel ervan, of protestantisme zonder belijdenis. De Grote Verenigde Kerk van het protestantisme is een ijdele poging om geestelijke emoties te ervaren, zonder de geestelijke verantwoordelijkheden te aanvaarden. Zonder godsdienstig geloof kan men de vertroostingen der religie niet ondervinden; al het andere is religiositeit.

Als gedeporteerde naar Cayenne.

In het Noord-Oosten van Zuid-Amerika, tussen de rivieren Oyapock en Maroni, ligt de Franse kolonie La Guyane, naar de hoofdstad ook Cayenne genoemd.

In 1664 door de Fransen in bezti genomen, beleefde het land in de 18de eeuw zijn bloeitijdperk. Onder leiding van de Jesuiten bereikte de cultivering van de bodem door de inlanders (akkerbouw, cacao, katoen suiker specerijen en verfstof), een geweldige hoogte.

In 1763 werden de Jesuiten uit het land verbannen, de Parijse Regering wilde nu de kolonie bevolken en koesterde in dit opzicht grootse plannen.

12000 mensen uit Frankrijk meest Duitse Elsassers, werden naar Cayenne gestuurd. De meer dan gebrekkige organisatie der actie en de corruptie handelingen van de leiders der organisatie, in wier zakken het grootste gedeelte van de gelden verdween, deed deze kolonisatiepoging tot een vreselijke catastrophe ontaarden. Binnen enkele maanden werden meer dan 10.000 kolonisten het slachtoffer van het moordend klimaat. Sindsdien ging de landbouw snel achteruit, de eerste goudvondsten in het jaar 1850 gaven hem de doodsteek, thans is goud het voornaamste uitvoerartikel.

Sedert 1854 is Frans Cayenne, dat een oppervlakte heeft van 88.000 $K.M.^2$ en 45.000 inwoners telt, waaronder 11.000 goudzoekers, het meest gevreesde deportatieland der aarde. Het land is in het Zuiden 800 M. hoog en helt langzaam naar het Noorden af, in de savannen woedt de koorts. Gewoonlijk bevinden zich in de gevangenkampen gemiddeld 4500 gedeporteerden.

Enkele jaren geleden was het een Duitser, den Rijnlander G. Batzel — Heim, vergund, na 13 jaar Cayenne weer te kunnen verlaten, en naar zijn vaderland terug te keren.

Als jongen van 18 jaar kwam Batzler-Heim in het vreemdelingen-legioen terecht. Hij maakte al de gevechten in Marrokko mede en onderscheidde zich meerdere malen. Bij het uitbreken van de wereldoorlog organiseerde hij een massa-disertie der Duitse legionairs van zijn regiment naar Tripolis, maar op het laatste moment werd alles verraden. Het krijgsgerecht veroordeelde hem tot 20 jaar tuchthuis en verdere 20 jaar „verbod om te verblijven". De 18e Mei 1915 betrad hij de bodem van Cayenne, dat hij volgens de tekst van het vonnis pas na 40 jaar verlaten zou.

Hij bevond zich aanvankelijk in het kamp St. Laurent du Maroni.

Daar werden de gevangenen in barakken ondergebracht, waar zij op houten britsen slapen moesten. Ieder van hen droeg brede, nauwsluitende voetboeien, die van een ring voorzien waren. Door deze ringen werd een 25 M. lange, dikke ijzeren staaf getrokken, en van buiten af met ijzeren bouten aan de muur be-

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 11 — 17 Aug. 1935.

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
El Libertador	18	Maracaibo, Aruba	18	Aruba, Maracaibo
Oranje-Nassau	18	New-York via Haiti	18	Amsterdam via Venezuela & Suriname
Heinz Harn	18	Cartagena	18	Hamburg
Lara.	18	New-York	18	Aruba, Maracaibo
Falcon	18	New-York	18	S. Juan, New-York
Stuyvesant	19	Amsterdam via Suriname & Venezuela	19	New York via Haiti
President Gomez	19	Hamburg	19	Cartagena
El Libertador	21	Maracaibo, Aruba	21	La Guaira
Naarn.	21	Hamburg, Amsterdam	21	Cristobal, Costa del Pac.
Mataroa	21	Southampton	21	Cristobal, New-Zealand
Luna	22	New-York	22	Aruba, Maracaibo
Cordillera	22	Pto Barrios	22	Hamburg
El Libertador	23	La Guaira	23	Aruba, Maracaibo
			23	New-York via P. Cabello
Flora	23	Maracaibo	24	Aruba, La Guaira, S. Juan, New York
Caracas	24	New-York	24	Maracaibo
Lara	24	New York	25	Cristobal
Observer	24	Liverpool		

vestigd. Dit was de beruchte Mani die de gevangenen hinderde bij het slapen, omdat zij met de enkels op de ijzeren stang moesten liggen en de geringste voetbeweging de voeten aan de roestige en kantige, ijzers wondde.

Om 5 uur 's morgens werden zij gewekt en na het ontbijt dat uit een kwart liter koffie bestond, in looppas naar Maroni gedreven, waar zij in de savanna moesten werken.

Er werd gewerkt zonder enige bekleding, alleen met een grote strohoed op het hoofd. Het eerste werk bestond in het omspitten van een grasland; de bodem was slechts tot op een diepte van 30 c.M. vast; daaronder bevond zich slijk en water, in hetwelk de ongelukkigen tot aan de knieën moesten staan bij het werk.

Om half elf werd de terugmars voor het middagmaal begonnen; het maal bestond uit soep of bonen. Daarna was er schafttijd tot 1 uur. Van 1 uur tot half 5 moesten ze weer in het slijk arbeiden, waarna zij bij het avondeten rijst of bonen kregen. Om 5 uur werden zij naar de barakken gedreven en daar vastgeketend, waarop de barakken tot 5 uur 's morgens gesloten werden.

Het meer dan karige voedsel werd reeds in de keuken gestolen en door de opzichters weer verkocht.

Men moet niet uit het oog verliezen, dat men naar zo'n kolonie niet de élite uit de ambtenaren stuurt. Een verplaatsing naar Cayenne betekent in de regel niets anders dan een verandering van straf.

Om in het hospitaal te kunnen komen, moet men ofwel veel protectie hebben ofwel een ter dood veroordeelde zijn!

Niet lang bleef Batzl-Heim in dat kamp; het Duivelseiland, wereldbekend geworden door kapitein Dreyfus, werd zijn volgende verblijfplaats, het huis waar de kapitein gewoond had, zijn domicilie. Het huis was klein, nog geen 4 M. lang en 3 M. breed. Aan de voorzijde een ijzeren deur, aan de achterzijde een klein venster met stevige tralies ervoor. Maar reeds na enkele weken kwam hij als kok in het militair hospitaal op het eiland Royal en van daar weer als arbeider in een pannebakkerij naar Kon-Royal. Ten slotte kwam hij terecht in het kamp van Malgach, waar zwaar werk in het hout verricht moest worden. Ieder arbeider moest per dag tot 1 uur 's middags een houtstapel van 1.30 hoogte en 1.20 M. breedte van 1 M. lange houtblokken afleveren. Eerst moeten echter de geweldige oerwoudreuzen, geveld en klein gehakt worden. Wie wegens zwakte of ziekte deze taak niet vervullen kunnen, komen direct in de „cel van de zieken", dit was een barak van stevige tralies voorzien, waar geen straal licht binnen drong. Dit hol zal vot wandluizen en ander ongedierte en er heerste een verpestende atmosfeer. Daar werd hij zolang op water en brood gezet, tot hij zich weer paraat voelde voor het werk.

Van hier trachtte Batzler-Heim met een Luxemburger te vluchten. Na allerlei avonturen kwamen zij in Paramaribo, de hoofdstad van Ned. Guyana. Beiden vonden daar werk op een plantage, werden echter na een half jaar weer naar Cayenne uitgeleverd.

Batzler-Heim kwam eerst 60 dagen in de donkere cel, waaruit hij echter pas na 4 maanden geboeid voor zijn rechters gebracht werd. Toen kwam hij naar St. Laurent in de moestuinen, waar hij 4 maanden later alweer een poging tot ontvluchten deed; ditmaal kwam hij niet ver en na enkele dagen werd hij weer in St. Laurent uitgeleverd.

Nu moest hij maanden en maanden op de suiker-Savanna werken, naakt blootgesteld aan de gloeiende zonnestralen, gepijnigd door talloze insecten.

Weer deed hij een poging tot ontvluchten, maar reeds denzelfde dag werd hij weer gevangen genomen.

Het kamp Scharwo, het „kamp der onverbeterlijken", waarheen alle onverbeterlijke deserteurs gestuurd werden, ontving hem thans als gast. In de moerassen lagen zware bomen, met gemiddeld 1 meter doorsnee en een lengte van 12 M. diep bedolven in slijk en moeras.

Aan deze bomen moesten de gedeporteerden kettingen vastmaken en in groepen van 8 man per dag 10 van zulke bomen uit het moeras trekken. Wie bij dit werk neerviel, kwam in het „cachot", waar hij zo lang op water en brood gezet werd, tot hij weer werken wilde. Het waren kleine donkere cellen, die aan de buitenkant met blik bekleed waren; de zon brandde op het metaal en waar geen ventilatie was, heerste zo'n geweldige hitte, dat de gevangenen half gek werden.

Nadat Batzler-Heim zijn straf in het cachot uitgezeten had, kwam hij weer naar het kamp terug, van waaruit hij echter reeds na enkele weken tezamen met een Fransman ontvluchtte. Zij bereikten Hollands gebied en vonden een schuilplaats bij een missionaris, door wiens bemiddeling zij op een grote zeeboot de vaart over zee naar Venezuela konden maken. Bij het eiland Trinidad leden zij echter schipbreuk en werden door een Hollands zeilschip gered, dat hen naar Paramaribo bracht. Hier herhaalde zich hetzelfde spelletje, eerst werk op een plantage en uitlevering aan de Fransen. Batzler-Heim werd opnieuw naar St. Laurent gebracht, waar hij tot 5 jaar tuchthuis veroordeeld werd.

Bijna 100 jaar werd hier aan een verkeersweg gewerkt en pas 28 kilometer ver was men met het werk gevorderd, maar deze 28 kilometer hadden het leven van 23.000 mensen gekost.

De weg voert ononderbroken door moeras en grote en kleine savannen, berucht door hun koortsen. In de grond moesten meterlange palen geheid worden, vlak naast elkander, en heel dikwijls was het moeras meer dan 14 meter diep. Op de ingeheide houten stammen werden dwarsbalken in de breedte van de weg gelegd, op elkander tot zij de hoogte van 70 c.M. bereikt hadden. Op die houtlagen kwam steenslag, die vastgestampt werd. De barakken van de gevangenen stonden vlak bij het moeras, waaruit 's nachts de vochtige ongezonde nevels opstegen, die in verre omtrek de streek met koorts verpestten.

Overdag zoemden de muskieten in dichte zwermen over de ongelukkigen, die bijna geheel ongekleed waren. Daarbij kwam nog de vreselijke hitte en de onvoldoende voeding! Ook hier deed Batzler-Heim weer een poging tot ontvluchten, die echter weer mislukte. Doch een zeker geluk had hij ditmaal wel: zwarte wachtposten schoten hem de armen lam, zodat men hem niet langer bij de wegenaanleg gebruiken kon.

Nu werd hij als straatveger naar de hoofdstad gestuurd. Door een truc, (roken van zwavelstokken) gelukte het hem als „ernstig longlijder" eerst in het hospitaal en daarna in het ziekenkamp te komen, waaruit hem een nieuwe poging tot ontvluchten eindelijk gelukte. Weer bereikte hij Paramaribo, vond daar werk en werd na enkele maanden aan Cayenne uitgeleverd en nu kwam hij op het eiland St. Jozef.

Het grote tuchthuis daar heeft uitsluitend kleine afzonderlijke cellen. Een houten brits, die overdag tegen de wand gezet werd, vormde het hele meubilair. De bodem bestond uit vochtig cement, het plafond was een stevig ijzeren traliewerk, zodat van boven uit de opzichter, die langs loopplanken boven alle cellen kon lopen, iedere gevangene kon gadeslaan. Er was geen gelegenheid om te zitten; de hele dag moest men in de kleine cel heen en weer lopen, want het zitten op de cementen vloer was niet aan te bevelen, daar de zwetende, eeuwig vochtige bodem scheurbuik veroorzaakte. Werk was er niet. 's Morgens om 7 uur mocht men een korte wandeling in een stenen kooi maken. Spreken was streng verboden; wee hem, die het waagde, langs zijn tralies met zijn buurman te spreken, direct werd zijn straftijd verlengd.

Na 6 maanden werd Batzler-Heim matroos-gevangene op een ponton, wat een enigszins draaglijk leven betekende, tegenover vroeger. Maar kort daarna werd hij naar de werken van het z.g. Koningskanaal gestuurd. Midden in de zware slijkmassa's, werden 140 m. terrein omgespit, waarbij 7 grote gevangentransporten hun leven lieten. Toen moesten de werkzaamheden gestaakt worden.

Twee vreselijke jaren verliepen nog, die hem geestelijk totaal ruineerden, tot hem eindelijk het bericht van begenadiging bereikte. De 24 April 1928 verliet hij deze hel op aarde, waarin hij dertien vreselijke jaren doorbracht, die van de vroeger zo oersterken man een grijsaard gemaakt hadden De 23 September betrad hij wederom de vaderlandse bodem, die hij sedert meer dan 20 jaren niet meer gezien had.

In Frankrijk is men 't er reeds lang over eens, dat dit deportatie-systeem op de duur niet meer gehandhaafd kan worden en vele Fransen zijn reeds lang pioniers in de strijd voor de afschaffing. Hun strijd is niet helemaal zonder resultaten en heel veel wreedhedene die Batzler-Heim op zo vreselijke wijze aan eigen lijf heeft moeten ondervinden, behoren nu reeds tot het verleden. Maar één ding zal ook de meest humane Regering niet uit de weg kunnen ruimen: het moordend klimaat van de koortsgebieden, dat alleen reeds het verblijf voor alle mensen tot een hel op aarde maakt.

Het bagno verdwijnt.

Vorige week maakten wij er melding van dat de beruchte strafkolonie uit Cayenne verdwijnen zal.

Toen in 1923 Albert Londres' aangrijpend boek „Au Bagne" verscheen, kon men in de Franse bladen lezen, dat het bagno in Frans Guiana zou worden opgeheven.

Sedert zijn ruim 10 jaren verlopen en het bagno is er nog.

In de „Telegraaf" van 8 Juli, 1932 lazen we:

„Sedert enige tijd zijn vooraanstaande Franse juristen bezig met de herziening van het Napoleontische wetboek van strafrecht. Hun werk is thans zover gevorderd, dat concrete voorstellen tot wijziging van een aantal belangrijke wetsartikelen zijn opgesteld.

De belangrijkste hervormingen betreffen de opheffing der strafkolonie van Frans Guyana, waartoe ook de Duivelseilanden behoren, zomede de afschaffing van de openbare executies door de guillotine. De afschaffing van de doodstraf zelf is niet overwogen. De herzieningsarbeid is nog niet voltiooid, zodat wellicht nog verdere voorstellen zullen worden gedaan. De commissie hoopt haar arbeid eind 1932 te voltooien, zodat het nieuwe wetboek van strafrecht begin 1933 bij het parlement kan worden ingediend.

Het radicale voorstel is tot dusver de opheffing der overzese strafkolonie. De meeste juristen hebben deze wijze van straffen onmenselijk genoemd en bovendien verklaard, dat zij weinig resultaat heeft gehad, gezien van het standpunt der strafvoltrekking. Toch zal blijkbaar niet de volledige afschaffing van de strafkolonie op de Duivelseilanden worden bepleit. Voor politieke misdadigers schijnt men een bijzondere strafkolonie te willen handhaven, waardoor gedacht is aan een vesting, die hetzij op de Duivelseilanden of op het vasteland van Frans Guyana zal worden worden gebouwd.

De strafkolonie in haar huidige vorm zal verdwijnen en men gelooft, dat zij binnen twee jaar al opgeheven zal zijn. Juridisch zou dat zo geschieden, dat de bepalingen over de deportering van gewone misdadigers uit het oude wetboek worden geschrapt. In plaats hiervan komen nieuwe strafinrichtingen in Frankrijk en Algiers. Deze zouden volgens de voorlopige voorstellen, modern hygiënisch worden ingericht; in het strafsysteem zelf zouden geen veranderingen komen."

Ook voor Suriname zou het een zegen zijn als het bagno verdween en men bevrijd raakte van het bezoek der vluchtelingen, die na eindeloze ellende in het oerwoud, in het bewoonde gedeelte van ons grondgebied terecht komen en moeten worden teruggezonden naar Cayenne.

Ambtenaren zouden heel wat kunnen vertellen van ontmoetingen op Surinaamse inspectiereizen met deze ongure gasten.

Ook Curaçao maakte in de laatste jaren nog al eens kennis met deportés.

Trio v. Renesse-Helmann-v. Wezel.

De concerten welke door bovengenoemd Trio op Curaçao zullen worden gegeven, zijn vastgesteld op **20, 24, 26 en 28 Augustus a.s.** Het eerste en het derde concert zullen worden gegeven in het Roxy theater, het tweede en het vierde in de Club Asiento.

20 Aug. CONCERT NO. 1.

Trio

Beethoven, Op. 70 No. 1 D. gr. terts.

Piano

Chopin, 2 mazurkas

Cello

Popper, Serenade
Popper, Gavotte No. 3

Viool

Dvorak, Dumky-trio Op. 90

24 Aug. CONCERT NO. 2.

Piano en Viool

César Franck, Sonate A gr. terts.

Piano

Chopin, Fantaisie Op. 49
Chopin, Nocturne in des

Cello

Bach, Adagio
Reger, Aria Op. 103 a No. 3.
Beethoven, Op. 97

26 Aug. CONCERT NO. 3.

Piano en Cello

Grieg, Sonate Op. 36

Piano

Liszt, Liebestraum
Rachmaninow, Prélude in G. Klein
Tsaikowsky, Mélodie
Sarasate, Zigeunerweisen

Trio

Schubert, Op. 99 Bes gr. terts

28 Aug. CONCERT NO. 4.

Trio

Saint Saëns, F. gr. terts

Cello

Ravel, Pièce en forme de Habanéra

Viool

Sarasate, Romanza Andalusa

Piano

La Falle, Spaansche Dans
Albeniz, Triana

Trio

Tschaikowsky, Op. 50 A kl terts

De **entreeprijs** voor elk dezer concerten is vastgesteld op ƒ 2,— per persoon, terwijl voor de beide concerten in het Roxy-theater een beperkt aantal @ ƒ 1,50 en @ ƒ 1,— beschikbaar zal zijn.

Abonnementen voor de vier concerten tezamen zijn verkrijgbaar @ ƒ 6,— per stuk; deze abonnementen geven recht op een plaats van ƒ 2,— voor elk der vier concerten. Bovendien zullen houders van abonnementskaarten voorkeur hebben bij het bespreken van plaatsen in het Roxy-theater. In de Club Asiento, waar op 24 en 28 Augustus voor elke concertbezoeker vrije introductie zal zijn, zal geen gelegenheid bestaan om vooraf plaats te bepreken; echter zal elke houder van een abonnementskaart verzekerd zijn een plaats te krijgen daar niet mer abonnementen zullen worden uitgegeven dan met het beperkte aantal zitplaatsen in de Club Asiento overeenkomt. Het valt daarom voor allen die prijs stellen op het bijwonen van de concerten van 24 en 28 Augustus aan te bevelen zich spoedig in het bezit te stellen van abonnementskaarten.

De verkoop der abonnementskaarten is reeds aangevangen op 1 Augustus; de de kaarten zijn verkrijgbaar bij Vic. Pinedo, Heerenstraat tel. 86 alsmede in de Club Asiento bij het Clubbestuur.

Plaatsbespreking voor de beide concerten op 28 en 26 Augustus in het Roxy-theater zal vanaf Donderdag 1 Augustus door houders van abonnementskaarten uitsluitend bij Vic. Pinedo, Heerenstraat 86, kunnen geschieden.

Kaarten voor een enkel concert zullen eerst vanaf 15 Augustus worden uitgegeven.

Het Trio Comité.

Satyre en humor.

Vorige week gaven we enkele inlichtingen omtrent de nieuwe verkeersborden, dat hoort zo bij het ambt van de pers. En dat was 25 jaar geleden ook reeds zo.

Toen was Curaçao reeds twee auto's rijk, die zoals de Amigoe toen schreef, „er lustig op los toeteren en zeer voorzichtig langs de wegen schuiven."

Dat eerste is nog steeds zo, maar het tweede vinden onze chauffeurs, nu er thans bijna 1500 auto's rijden minder noodzakelijk.

De Amigoe vond het in die dagen nodig om aan de lezers mede te delen wat dat getoeter betekende en schreef:

„Telkens wanneer er een kromming is
„in de weg en de auto niet gezien kan
„worden, evenals bij de hoeken der stra-
„ten, behoort er getoeterd te worden om
„de komst van de auto aan te kondigen
„en te waarschuwen rechts vrij te laten.
„Rijdt de auto achter ons aan en wil
„die ons voorbij, dan moeten wij links
uitwijken."

Wij zullen maar niet trachten, hier uiteen te zetten, waarvoor het tegenwoordige getoeter allemaal dient. Een enquete zelfs onder de chauffeurs zou geen succes hebben vanwege de onvoldoende antwoorden.

Ondanks dat 25 jaar geleden, de twee auto's zo voorzichtig door de Curaçaose straten schoven, achtte de toenmalige Amigoe redacteur het toch gewenst „dat er spoedig van overheidswege een reglement werd vastgesteld ter bepaling van snelheid van gang en seinen."

We vonden in die dagen nog als iets bijzonders medegedeeld, dat de afstand Siberië naar de stad in 47 minuten was afgelegd.

———

De koningin, die thans op bezoek is in het Britse koninrijk, bracht juist 40 jaar geleden ook een bezoek aan Engeland.

Uit dankbaarheid voor de toen ondervonden hartelijkheid, ontving daarop koningin Victoria een brief van veertien dicht beschreven bladzijden.

Tot de Prins van Wales, de latere Edward VII, had de jonge koningin op zijn vraag, wat haar 't meest in Engeland beviel, openhartig gezegd: „Het
„best bevalt mij, dat de Engelsen, die ik
„hier heb leeren kennen volstrekt niets
„van mijne gouvernante hebben."

Lachend antwoordde toen de prins: „Ja, ja, die gouvernantes doen aan onzen naam geen goed.

De „Grossier."

Aarzelend kwam de jongeman de kamer binnen van „haar" vader. Na een korte inleiding omtrent de kennismaking in het algemeen en deze in het bijzonder, waarbij hij zonder ophouden zenuwachtig zijn handen wreef, zeide hij:

„Ik ben eigenlijk hier gekomen, mijnheer, om u te vragen, of u mij uw dochter Geertruida tot vrouw zoudt willen geven."

„Natuurlijk," antwoordde de vader zonder aarzelen — en terwijl hij het sigarenkistje opende — „nu je toch zo enigermate tot de familie behoort, kan ik je zeker wel in vertrouwen nemen?"

„Wat bedoelt u?" stamelde de jongeman verlegen.

„Wel, wanneer je weer onder je vrienden bent, dan zou ik gaarne zien, dat je ze enigermate interesseert voor mijn dochters Gretha, Doortje, Molly en Fanny. Kom. steek eens op en neem meteen wat sigaren mee voor onderweg."

Eenvoudig opgelost.

Er was een hittegolf geweest en een knecht van het reizende wassenbeeldenspel kwam bij den eigenaar om hem een catasthrophe mede te delen.

„Het beeld van de hertogin De Montelbaen," zei hij, „is er het ergste aan toe. De neus en de kin zijn helemaal verdwenen, gesmolten door de hitte!"

„H'm," bromde de spullebaas. „Nou, weet je wat je doet? Zet haar maar in de Martelkamer en hangt er een kaartje bij: „Chinese gruwelen."

'n Slechte beurt.

„Wel, mijnheer Meyer, herkent u me niet? U onthoudt óók maar slecht gezichten!"

„Ik onthou héél goed een gezicht... maar ik ben Meyer niet."

't Tegendeel.

„Die mevrouw Jansen kan geen woord zeggen zonder te overdrijven."

„Dat heb ik niet ervaren, integendeel, laatst vroeg ik naar haar leeftijd en toen moest ik werkelijk haar matiging bewonderen."

Professorale wijsheid.

„Mummies zijn geprepareerde lijken die een bijna onbegrensde levensduur hebben."

Een wenk.

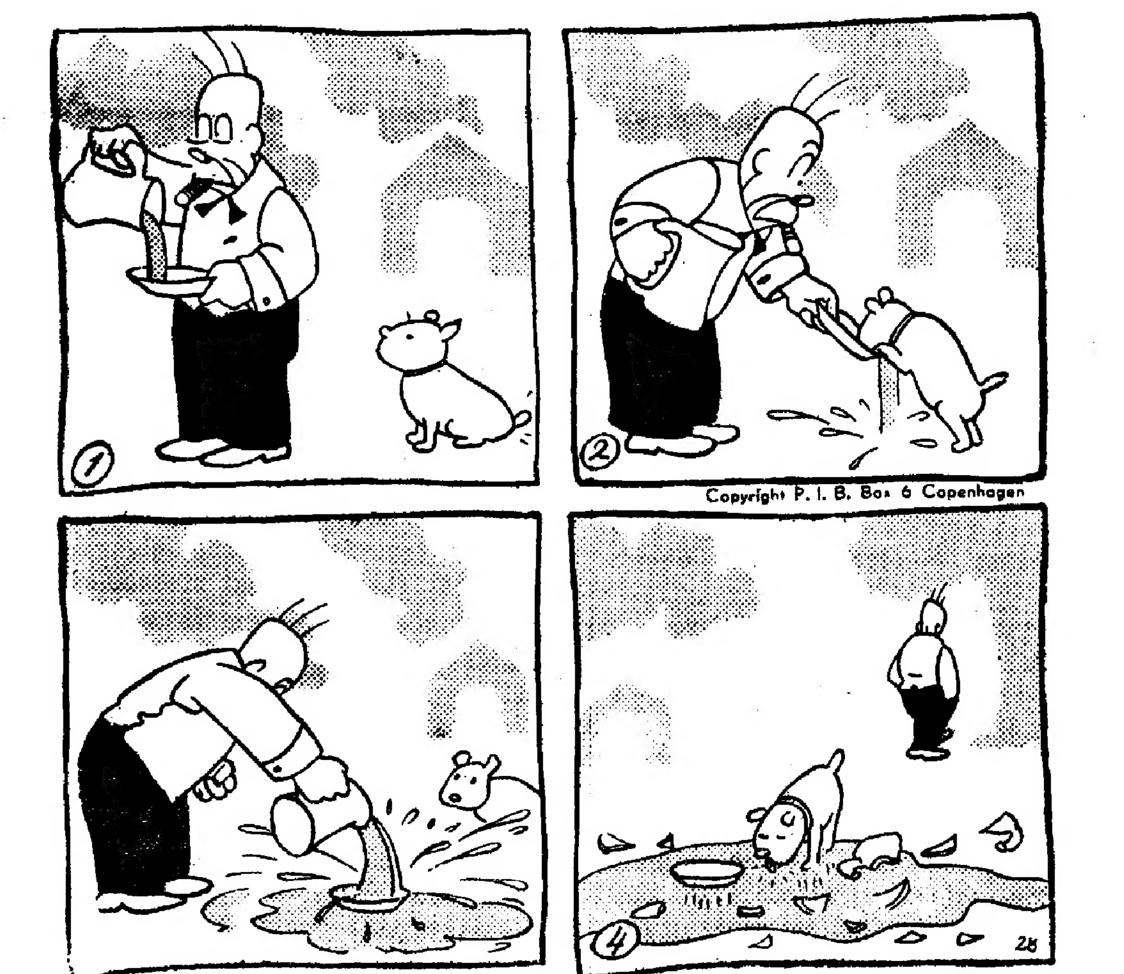
„Ik verkeer in een verschrikkelijke moeilijkheid want ik weet niet hoe ik aan wat geld zal komen."

„De hemel zij dank, ik was al bang dat je 't van mij wilde hebben."

Omzeild.

„Hoe is 't met je examen afgelopen?"

„Och man, ik heb niet eens aan 't woord kunnen komen."

Adamson en zijn onverzadelijke hond.